Rok VI. Nr. 113. Sosnowiec, niedziela 26 kwietnia 1931 roku. Cena numeru 10 groszy.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.
Redaktor naczelny i odpowiedzialny: WIKTOR MONSIORSKI.

Prenumerata wynosi miesięcznie zł. 2.00
Adres administracji: Piłsudskiego Nr. 8, telefon 4-97, telefon redakcji 5-92, telefon redakcji nocnej i drukarni 4-94.
Konto czekowe PKO. Warszawa 65.676.

ODDZIAŁY: KIELCE, Kilińskiego 19, tel. 507; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-98; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. Paderewskiego 7, tel. nr. 97; CZELADŹ, Rynek Nr. 8, telefon 42; GRODZIEC, ulica Kościuszki, telef. 16.

Wniosek o votum nieufności dla rządu upadł

mimo rozpaczliwych wysiłków endecji i komunistów.

WARSZAWA, 25. 4. (wł.) Marszałek Świtalski otwierając dzisiejsze posiedzenie sejmu zawiadomił iżbę, że porządkiem dziennym posiedzenia jest rozpatrzenie i dyskusja nad wnioskiem klubu narodowego o votum nieufności dla rządu.

EPISTOŁA P. RYBARSKIEGO.

Wniosek klubu narodowego uzasadniał *poseł Rybarski:* klub narodowy zgłosił ten wniosek z dwuch powodów: ma on być reakcją przeciw ko łamaniu konstytucji i podyktowany chęcią poddania ocenie położenia państwa i działalności rządu na tem tle. Klub BB przez rozgraniczenie sesji nadzwyczajnej od zwyczajnej dąży do zmiany konstytucji w drodze faktów, albowiem w ten sposób usiłuje wprowadzić to, co jest zawarte w projekcie konstytucji, wysuwanym przez ten klub.

INCYDENT.

W tem miejscu przerwał posłowi Rybarskiemu, *poseł Wiślicki* mówiąc System obecny jest lepszy od poprzedniego.

Poseł Rybarski: Pan jest zawsze zadowolony z każdego ustroju, bo przy każdym ustroju jest pan w przedpokoju u ministra skarbu. Oczyść się pan z zarzutów, zawartych w „Naszym Przeglądzie" w sprawie interwencji poselskiej. Zachowuje się pan tak jakby pan urzędził przynajmniej dwa zamachy na Skałona.

Obecna sytuacja wymaga ciągłej pracy sejmu.

Poseł Miedziński: Gdy była sytuacja gospodarcza znacznie gorsza sejm się sam odroczył i dał pełnomocnictwa Grabskiemu.

P. Rybarski: Tak, daliśmy i kto wie, czy i panom nie damy.

P. Rybarski: U nas daje się odczuwać brak kapitału.

Poseł Starzyński: Jak głosowaliście wczoraj?

Prezes Hołówko: To jest demagogja, tak mówi profesor i chcecie, by śmy was słuchali.

Poseł Rybarski zaznaczył, że aby był kapitał konieczne są nowe reformy, zbadanie, czy produkcja się opłaca i t. d. Rząd przeprowadził obniżkę cen, ale niedostatecznie.

MOWA POSŁA CARA.

W odpowiedni zabrał głos wicemarszałek *Car*, który wskazał na to, że sejm zamiast oddać się pracy nad pożyczką zgłaszał wnioski dywersyjne, a ostatnio postawiono wniosek o votum nieufności dla rządu. Tę burzę w szklance wody wywołało krótkie zarządzenie prezydenta Rzplitej, zwołujące sesję nadzwyczajną i określające ściśle jej porządek obrad. Analiza prawnicza uzasadnia pogląd rządu i BB. Art. 25 konstytucji przedstawia ogólną zasadę — jako prerogatywę prezydenta.

Opozycja w czasie sesji budżetowej sprzeciwiała się wszelkim innym sprawom, a teraz uważa inaczej. Konstytucja nie podaje rozróżnienia między sesją zwyczajną a nadzwyczajną wskazuje na to, że trzeba zrozumieć wolę ustawodawcy.

Sesje zwyczajne istnieją dla wszystkich spraw, a nadzwyczajne tylko dla spraw wyjątkowych. Opozycja z zeszłym roku, zwołując nadzwyczajną sesję izb ustawodawczych również konkretnie określiła porządek obrad. W obecnym roku B. B. dąży do racjonalizacji prac rządu. W zakończeniu wicemarszałek Car zgłosił wniosek formalny o przejście nad wnioskiem klubu narodowego do porządku dziennego.

OPOZYCJA DRUGIEGO PROFESORA.

Przeciwko wnioskowi, zgłoszonemu przez wicemarszałka przemawiał poseł Stroński (kl. n.).

Ponieważ nikt do głosu więcej nie był zapisany izba przystąpiła do głosowania. Głosowanie odbyło się przez powstanie z miejsc i wniosek posła Cara, jako dalej idący przeszedł większością sejmową. Tem samem upadł wniosek klubu narodowego.

WYSTĘP POSŁA ROŻKA.

W chwili, gdy odbywało się głosowanie przez powstanie z miejsc, na środek izby wyskoczył poseł komunistyczny Rożek, który począł wymyślać marszałkowi sejmu, grożąc mu pięścią. Marszałek wezwał posła Rożka do porządku, a gdy to nie pomogło i poseł komunistyczny w dalszym ciągu się awanturował, marszałek odwołał się do izby o wykluczenie posła Rożka na jeden miesiąc z posiedzeń sejmowych. Mimo wykluczenia poseł Rożek został na sali i nie zaprzestał pogróżek. Na rozkaz marszałka przybyła straż marszałkowska, która pomimo energicznego sprzeciwu wyniosła go na rękach.

Na tem zakończono dzisiejsze posiedzenie sejmu.

—

Poseł Wiślicki zwrócił się do marszałka sejmu z prośbą o zwołanie sądu marszałkowskiego w celu rozpatrzenia zarzutów, skierowanych pod jego adresem przez posła Rybarskiego. Epilog djalogu między posłami Rybarskim i Wiślickim znajdzie się przed sądem marszałkowskim.

Woda wdziera się do śródmieścia Wilna.

Trzy pułki musiały opuścić w nocy koszary. — Zagrożony szpital. — Całonocna prace saperów. — Umacnianie mostów. — Walące się domy. — Konferencja władz. — Radjostacja wileńska przerwała pracę.

WILNO 25. 4. (wł.) Stan wody na Wilji w Wilnie osiągnął o godz. 8 rano 8. 15 m., a o g. 10 — 8.20, czyli 5.84 m. ponad stan normalny. Woda w dalszym ciągu się podnosi.

Skutki tego wysokiego poziomu wody pociągnęły za sobą katastrofalne następstwa w mieście. Elektrowni wileńskiej grozi już bezpośrednie niebezpieczeństwo zalania i unieruchomienia. Przez całą noc saperzy pracowali nad budową wału zabezpieczającego elektrownię. Ułożono ogółem 2.190 worków z piaskiem. Saperzy pracowali bez przerwy również w ciągu dnia dzisiejszego.

Woda na placu katedralnym podnosi się powoli. W dniu dzisiejszym z powodu niebezpieczeństwa świątynia została zamknięta na pewien czas.

Fale podmywają już budynki szpitala św. Jakóba. Dwa domki, w których mieścił się oddział dezynfekcyjny, zostały już zniesione przez wodę.

Na Zwierzyńcu przy ul. Fabrycznej woda zalała tartak Świrskiego i porywa nagromadzone zapasy drzewa. Ogromne spustoszenia zanotowano na ul. Staro - Szlachtuzowej, gdzie zalane zostały cztery garbarnie.

Most Zielony został zabezpieczony w ciągu nocy. Dziś rano wysłano oddział saperów celem umocnienia nowego mostu strategicznego, który znajduje się w wielkiem niebezpieczeństwie.

Na Zarzeczu runął podmyty przez wodę dom murowany. Na ul. Mickiewicza woda wtargnęła do domu nr. 62. Mieszkańcy opuścili dom. Również na ulicy Wileńskiej zarządzono ewakuację z szeregu zagrożonych domów. Koszary 1 p. a. c., 3 p. a. p. i 6 p. p. legjonów zostały opróżnione.

Do Wilna przybył wczoraj wieczorem dowódca O. K. 3. (Grodno) gen. Litwinowicz i odbył z wojewodą Kirtiklisem konferencję na temat dalszej akcji ratunkowej. Obaj dygnitarze do godz. 4-ej rano objeżdżali najbardziej zagrożone tereny.

Radjostacja wileńska przerwała audycje z powodu częściowego zalania elektrowni i braku z tego powodu energji elektrycznej.

Nieczyste sumienie senatu gdańskiego.

Strach przed wprowadzeniem porządku przez wojsko polskie.

BERLIN, 25. 4. Prasa niemiecka donosi z Genewy o rzekomo kursującej tam pogłosce, że komisarz generalny Rzeczypospolitej w Gdańsku dr. Strassburger zwrócił się do wysokiego komisarza ligi narodów, markiza Graviny, z żądaniem ściągnięcia do Gdańska polskich oddziałów wojskowych z powodu zagrożenia życia i mienia obywateli polskich w Gdańsku.

Dr. Ziehm omawiając dymisję min. Strassburgera, oświadczył, iż jest ona wstępem do dalszego ograniczenia samodzielności i niezależności „wolnego państwa".

— Nie mogę oprzeć się wrażeniu — twierdzi dr. Ziehm — że min. Strassburger akcją swoją przed radą ligi zmierza do zastosowania decyzji rady ligi z 22 czerwca 1921 r., w myśl której rząd polski pod pewnemi warunkami, powołany jest do podtrzymania porządku na obszarze wolnego miasta Gdańska.

Warunek taki, zdaniem prezydenta senatu, powstałby wtedy, gdyby się okazało, że oddziały policyjne Gdańska są zbyt słabe i nie mogą utrzymać porządku.

Prezydent Ziehm wywodzi dalej, że akcja rządu polskiego pozostaje w związku ze sporem prawnym między Gdańskiem a Polską w sprawie portu gdyńskiego oraz uprawnień polskich w Gdańsku na zasadzie art. 33 konwencji paryskiej.

ZABURZENIA W MAROKU.

Mordowanie oficerów.

RZYM, 25. 4. Prasa donosi, że w Melilli doszło do zajść, w czasie których zlinczowano kilku oficerów.

TRZĘSIENIE ZIEMI W KALIFORNJI.

NEW - JORK, 25. 4. (wł.) W Kalifornji wydarzyło się trzęsienie ziemi. 28 piętrowy ratusz w Los - Angeles zarysował się i grozi zawaleniem. Szczegółów brak.

Rewelacje angielskie o zbrojeniach Niemiec.

Najszybsze torpedowce, najnowsze działa szybkostrzelne.

BERLIN, 25. 4. W sensacyjnych rewelacjach „Daily Mail“ o uzbrojeniu niemieckich okrętów wojennych prasa berlińska wietrzy nową aferę szpiegowską.

Według „Daily Mail“ krążowniki niemieckie, które ograniczone są w pojemności postanowienami traktaku wersalskiego, uzbrojeniem, szybkością i innemi przymiotami wojennemi przewyższają wszystkie inne okręty świata.

Krążowniki „Königsberg“, „Karlsruhe“ i Köln“, wyposażone są w motory Diesla o zasięgu 18 tysięcy mil angielskich bez uzupełniania zapasów paliwa.

Również uzbrojenie krążowników niemieckich stanowi rekord w tej dziedzinie. Każdy z okrętów posiada dziewięć 6-calowych szybkostrzelnych dział Kruppa, które łącznie oddają 72 strzały na minutę. Tym huraganowym salwom nie zdoła się oprzeć żaden okręt wojenny.

Poza tem rozporządzają Niemcy torpedowcami o pojemności 200 ton, popędzanemi motorami typu motorów lotniczych, które rozwijają rekordową szybkość.

Powtarzając te rewelacje dziennika angielskiego, prasa berlińska oskarża admiralicję angielską o szpiegostwo.

Łańcuch tragicznych wypadków w Lublinie.

Wstrząsające odkrycie dzieci.

LUBLIN, 25. 4. Lublin wstrząśnięty został dziś trzema tragicznemi wiadomościami. Wczesnym rankiem w pobliżu dworca lubelskiego rzucił się pod idący do Rozwadowa pociąg, bezrobotny, Stefan Sutryn. Nieszczęśliwy robotnik, którego do rozpaczliwego kroku popchnęła nędza, zmarł wkrótce po przewiezieniu go do szpitala

Druga zkolei tragedja rozegrała się na przedmieściu Bronowice. Bawiące się tam dzieci zauważyły wystające z niewielkiej studzienki nogi ludzkie. Zaalarmowana policja wydobyła ze studzienki zwłoki młodej, 27-letniej mężatki, Juljanny Pszczołowej. Dotychczas nie ustalono, czy padła ona ofiarą wypadku, zamachu samobójczego, czy też morderstwa.

Wreszcie w koszarach 8-go pułku piechoty odebrał sobie wieczorem życie wystrzałem z rewolweru szeregowiec tego pułku, uczeń szkoły średniej, który wystąpił ze szkoły przed jej ukończeniem i niedawno powołany został do służby wojskowej.

Nie będzie podwyżki komornego.

WARSZAWA, 25. 4. (wł.) Niedawno prasa partyjna sygnalizowała, iż w łonie rządu przygotowywana jest nowelizacja ustawy o ochronie lokatorów, która miałaby spowodować podwyżkę komornego, przeznaczoną całkowicie na rzecz funduszu mieszkaniowego.

Jak dowiadujemy się ze źródeł najbardziej miarodajnych, nowelizacja ustawy nie będzie załatwiona, a w związku z tem nie będzie przeprowadzona podwyżka komornego, jakkolwiek projekt taki istnieje faktycznie.

Odbywające się w tej chwili narady międzyministerjalnej komisji, powołanej do rozpatrzenia projektu ministerjum robót publicznych, mają na celu wypracowanie nowych zasad, które liczyłyby się z obecnemi możliwościami. Są to prace, obliczone na przyszłość.

W związku z tem nie należy absolutnie przewidywać samoistnej nowelizacji ustawy, ani podwyżki komornego.

Komisja senacka radziła nad pożyczką kolejową.

WARSZAWA, 25. 4. (wł.) Dziś obradowała komisja skarbowo - budżetowa senatu nad projektem umowy pożyczkowej kolejowej. Referował senator Sobolewski (BB.). W dyskusji zabierali głos senatorowie Głąbiński (BB.), Gross (PPS.) i Dąbski (BB.). Wyjaśnień udzielali ministrowie: Matuszewski i Köhn. Komisja przyjęła projekt ustawy w brzmieniu sejmowem. Przeciwko ustawie głosowały kluby PPS i ukraiński, endecja wstrzymała się od głosowania.

Włamanie do komunalnej kasy oszczędności.

33.000 złotych pastwą włamywaczy.

OŚWIĘCIM, 25. 4. Wczoraj nad ranem nieznani i niewyśledzeni dotąd sprawcy włamali się do komunalnej kasy oszczędności w Oświęcimiu niezauważeni przez nikogo i przy pomocy łomu podważyli kasę, którą następnie zapomocą raka rozpruli, kradnąc tak z dolnego, jak górnego tresoru przechowywaną tam gotówkę.

Łupem złodziei padło 6665 zł., 2876 dolarów amerykańskich, 28 dolarów kanadyjskich, 225 franków franc., 30 marek niem., oraz 250 koron czeskich. Ogółem skradziona suma po przeliczeniu przedstawia wartość 32.800 zł. Kasiarze pracowali zręcznie w rękawiczkach, nie pozostawiając po sobie żadnych śladów.

Po dokonaniu włamania złodzieje ulotnili się tak cicho, jak weszli. Kradzież spostrzeżono dopiero, kiedy otwarto rano biura.

„Czystka“ partji komunistycznej.

130.000 osób wydalono w 2 ostatnich latach.

RYGA, 25. 4. W Moskwie odbyło się posiedzenie centralnej komisji kontroli, na którem przewodniczący tej komisji, Jarosławski, ogłosił interesujące zestawienie o wynikach akcji uzdrowienia partji komunistycznej i oczyszczenia jej z żywiołów opozycyjnych.

W przeciągu ostatnich 2-ch lat wydalono z partji 130.000 komunistów t. zn. około 11 proc. ogólnej liczby członków partji. Około 20.000 komunistów dobrowolnie wystąpiło z partji oświadczając, iż nie zgadzają się z polityką komunistyczną.

W chwili obecnej ogólne liczba członków partji komunistycznej wynosi około 2.300.000. W tej liczbie 66 proc. robotników, 22 proc. włościan i około 12 proc. urzędników sowieckich.

W końcu Jarosławski podkreślił, iż akcja oczyszczenia partji komunistycznej z żywiołów opozycyjnych nie została ostatecznie zakończona i że w dalszym ciągu należy zwrócić uwagę an rozkładową działalność opozycjonistów prawicowych, którzy przedstawiają największe niebezpieczeństwo dla jedności partji.

Jesteśmy wszyscy miljonerami.

Każdy z nas posiada 45 miljonów franków w złocie!

Tylko o tem nie wiemy Dobrze zatem, iż mądrzy ludzie przypomną nam o tem od czasu do czasu i pouczą nas o naszem niezmiernem bogactwie, stawiając nam przed oczyma dokładne wyliczenia.

Francuski chemik, Berget, dowiódł, że w oceanach znajdują się olbrzymie ilości złota, tak wielkie, że można niem obdzielić całą ludzkość, a na każdego z śmiertelników wypadnie po ileś tam miljonów. Słowem

jesteśmy miljonerami.

Jeżeli nie w praktyce, to w teorji.

Prof. Berget tak długo sondował, badał, obliczał zawartość wody morskiej, iż doliczył się w końcu 50 miligramów złota w każdej jej tonnie. Ale... złoto to jest „chemicznie związane“. To znaczy, iż aby je ujrzeć i wziąć w rękę, należałoby chemicznie wyseparować z wody. W tem sęk.

Ten sęk nie obchodzi jednak prof. Berget, który twierdzi na zasadzie swych badań, iż w wodach oceanów i mórz znajduje się nie mniej nie więcej jak 70 miljardów kilogramów złota.

Tak czy inaczej, jak wynika z obliczeń prof. Bergeta, każdy i każda na naszej kuli ziemskiej powinien się znajdować (teoretycznie) w posiadaniu

45 miljonów franków w złocie.

Słowem — inflacja miljonerów. Potop złota!

Aczkolwiek złote Eldorado istnieje tylko w teorji i na tablicach prof. Berget, możemy mu być wdzięczni za uświadomienie nas i pouczenie o naszem bogactwie. Jest to — bądź co bądź — pocieszająca myśl w czasach nie obfitujących w pieniądze.

R. R.

Episkopat polski o reformie konstytucji.

Rozpisanie przez marszałka sejmu—w myśl uchwał komisyjnych—ankiety konstytucyjnej wydało już ten bezsporny rezultat, że zagadnienie naprawy ustroju stało się przedmiotem dyskusji publicznej i nie schodzi z pola uwagi i zainteresowań naszej opinji politycznej. Do znanych już i omówionych przez polską publicystykę głosów b. premjera Władysława Grabskiego i b. posła i współtwórcy konstytucji marcowej profesora Edwarda Dubanowicza przybył świeżo ważki głos episkopatu polskiego. Oto obaj polscy kardynałowie prymas Hlond i arcybiskup warszawski Kakowski, działając w imieniu całego polskiego wysokiego kleru, rozesłali do marszałków sejmu i senatu, do przewodniczących chrześćjańskich klubów parlamentarnych, z pominięciem więc jedynie koła żydowskiego i ugrupowań komunizujących, wreszcie do szefa rządu „uwagi episkopatu polskiego w przedmiocie zmiany konstytucji".

Memorjał, o którym mowa, ogranicza się naogół do tych spraw i do tych artykułów konstytucji, które pośrednio lub bezpośrednio wiążą się z życiem religijnem w Polsce. Najobszerniej więc omawia stosunek państwa do wyznań religijnych, w szczególności zaś do kościoła katolickiego wszystkich obrządków i zagadnienie szkolnictwa państwowego i prywatnego, wysuwając tu nie dwuznacznie i z naciskiem żądanie szkoły wyznaniowej.

Obok jednak zagadnień, związanych ściśle z organizacją życia religijnego w Polsce, których część znaczną reguluje już zresztą konkordat nasz ze Stolicą Apostolską, memorjał polskiego episkopatu omawia i inne sprawy, zapewne w myśl zasady, wysuniętej na czoło uwag, że „całokształt konstytucji polskiej interesuje w najwyższy sposób każdego obywatela Polski". Żąda więc ustanowienia stałego trybunału konstytucyjnego, „który miałby prawo orzekania, czy i w jakiej mierze ustawa narusza postanowienia konstytucji", zgłasza zastrzeżenia przeciwko zasadzie proporcjonalności w głosowaniu, gdyż „stosunkowe prawo wyborcze nie ułatwia stworzenia stałej większości parlamentarnej, koniecznej do zachowania stałości rządów, jak i jednolitości ustawodawstwa". Żąda przyznania senatowi inicjatywy ustawodawczej, wreszcie wypowiada się przeciw głosowaniu na listy i przeciw listom państwowym, gdyż przy obecnym systemie wyborczym ogół wyborców nie ma wpływu na skład osobowy list, a równocześnie nie może dokonać indywidualnej selekcji między kandydatami zgłoszonymi dla „eliminowania nieodpowiednich kandydatów bez zwalczania całych list".

Memorjał biskupi porusza więc, jak widzimy, szereg zagadnień pierwszoplanowych, oświetlając je, oczywiście, ze stanowiska tych wartości moralnych, jakie reprezentuje kościół katolicki. Dostarcza wiele ważnego materjału dyskusyjnego pod dalsze debaty nad naprawą naszego ustroju. Nie podejmując w tej chwili dyskusji o tych, czy innych szczegółach naszego prawa konstytucyjnego, nie chcemy jednak ograniczyć się tylko do zarejestrowania faktu, że w sprawie naprawy konstytucji marcowej zabrał głos i polski episkopat. Fakt to bowiem zbyt znamienny, by nie należało go w kilku przynajmniej słowach oświetlić.

Episkopat polski, tak zawsze wstrzemięźliwy w publicznych wystąpieniach politycznych (w odróżnieniu od niektórych, bardziej krewkich duchownych niższych stopni), zabiera głos w dyskusji nad naprawą konstytucji! Nie waha się wskazać na błędy dotychczasowego ustroju i domagać się naprawy. Naprawę tę uważa za rzecz konieczną i pilną, jeżeli nietylko formułuje pewne tezy zasadnicze, lecz proponuje sprecyzowanie już formuły redakcyjne poszczególnych artykułów nowej konstytucji. Stanowisko swoje w sprawie rewizji ustroju nietylko podaje do wiadomości czynników bezpośrednio zainteresowanych, lecz pragnie zaznajomić z niem ogół społeczeństwa, by spowodować wymianę myśli i dyskusję. Pragnie być czynnikiem twórczym, który współpracuje w dziele rewizji konstytucji, w budowaniu jutra Polski.

Jest to stanowisko z pewnością bardziej obywatelskie i państwowe, niż taktyka negacji i przemilczania, stosowana w sposób niski i krótkowzroczny przez ugrupowania opozycyjne. Wystąpieniu polskiego episkopatu patronuje poczucie odpowiedzialności i wiara w słuszność zajętego stanowiska, którego usiłuje się bronić argumentami rzeczowej dyskusji. Tych cnót obywatelskich poczucia odpowiedzialności i rzeczowego ujmowania zagadnień, nie nauczyła się dotąd nasza opozycja. Dla niej wszystko, nawet podwalinowe zagadnienia naszego bytu państwowego są tylko kwestją przetargu i chwilowej konjunktury. Tem gorzej dla niej. Wołanie o naprawę ustroju, jako gwarancji rozwoju i skrzepnięcia państwa, staje się codzień powszechniejsze. Nowe wciąż czynniki i siły społeczne stają do apelu, gotowe czynnie współpracować w dziele naprawy Rzeczypospolitej. Z ognia dyskusji, dyktowanej troską obywatelską, z trudu ustawodawczego większości sejmowej, z wysiłku krytycznej uczonych i mężów stanu wyłoni się nowy kształt konstytucji, która naprawi braki dotychczasowej struktury państwowej i stanie się dźwignią dalszego rozwoju i postępu.

Ra.

POLSKA I GDAŃSK.

Sprawie Gdańska zostało poświęconych aż osiem artykułów traktatu wersalskiego. Z pośród nich, artykuł 100 czyni go wolnem miastem, — stosunek zaś Gdańska do Polski reguluje artykuł 104-ty. Gdy je w Wersalu spisywano, jeden z obecnych przytem dyplomatów wypowie dział proroczе słowa: — „Nie wiem, który z tych artykułów będzie szczęśliwszy. Wiem tylko, że jeden bez drugiego istnieć nie może. Ale wiem i to, że Gdańsk będzie lepiej pamiętał o artykule setnym, niż o 104-tym".

Ile prawdy było w tem powiedzeniu, wykazała to historja dziesięciu ubiegłych lat. Ostatnie zgrzyty między Gdańskiem a Polską są tylko ogniwem w długim łańcuchu przykładów wyraźnej tendencji Gdańska do zapominania o artykule 104-tym.

Wobec tego nie zaszkodzi może przypomnieć, jak brzmią zasadnicze tezy traktatu. — właśnie te tezy, których wolne miasto nie wykonywa. Punkt 5-ty artykułu 104-go postanawia, że: — „**żadne różnice nie będą czynione w wolnem mieście Gdańsku na niekorzyść obywateli polskich i innych osób polskiego pochodzenia, lub mówiących po polsku**". Postanowienie to nie było nigdy i nie jest przez Gdańsk respektowane. Coraz jawniej i coraz częściej zapomina senat wolnego miasta nietylko o wykonywaniu tego artykułu, ale wprost stara się zapomnieć o jego istnieniu.

Nastroje, które panowały w Gdańsku w najcięższych dla niego chwilach, jakiemi niewątpliwie była połowa roku 1920, dały już dowód, że wolne miasto nie idzie po drodze obowiązującej. Polska spełniała wtedy swój obowiązek historyczny i wstrzymywała nawałę wojenną, idącą na Europę ze wschodu. Gdańsk jednak nietylko nie udzielił wówczas ze swej strony żadnej pomocy, ale przeciwnie, — utrudniał nawet Polsce otrzymywanie tej pomocy ze strony innych krajów. Amunicja, która nadeszła dla Polski do portu wolnego miasta — jak wiadomo, — nie mogła się dostać do rąk walczących wojsk polskich.

Był to pierwszy znamienny zgrzyt w stosunkach polsko - gdańskich. Inne, dalsze, niedługo dały na siebie czekać. Często były one refleksem nastrojów Berlina. Ale równie często były i są one wyrazem tej prawdy, jaką wypowiedział ów dyplomata przy spisywaniu w Wersalu ośmiu artykułów, tyczących wolnego miasta. Gdańsk zapomina o swych obowiązkach, zapomina o istnieniu artykułu 104-go traktatu wersalskiego.

Charakterystycznem w stosunkach polsko - gdańskich jest to, że Polska traktuje wolne miasto o wiele wspanialomyślniej, niż wynikałoby to z jej obowiązków, nałożonych traktatem, i niż na to Gdańsk zasługuje. W tym samym roku 1920, w którym Gdańsk zajął tak nieprzyjazne wobec Polski stanowisko, rząd polski podpisał umowę w sprawie wyżywienia wolnego miasta. Gdańsk odczuwał wtedy wielki niedostatek, cierpiał na brak wszelkich produktów żywności. Nie przyszedł mu w tem z pomocą Berlin, lecz Polska, mimo, że w Polsce panowały również olbrzymie trudności aprowizacyjne. A przecież takich i tym podobnych dowodów realnej troski rządu polskiego o dobro Gdańska było i jest wiecej.

Znamienne również dla historji polsko - gdańskiej są słowa sir Reginalda Towera który był pierwszym pełnomocnikiem głównych mocarstw, t. j. wysokim komisarzem w Gdańsku. Sprawował on swój urząd w chwili, kiedy Gdańsk stawiał dopiero swe pierwsze kroki, jako wolne miasto, po wojnie europejskiej. Już wówczas sir Tower dał wyraz spostrzeżeniu, że: — „**Polska wobec Gdańska postępuje lepiej, niż Gdańsk wobec Polski. Podczas gdy bowiem Polska z całą lojalnością i sumiennością szanuje artykuł setny traktatu, Gdańsk odnosi się lekceważąco do artykułu 104**". To same nieraz stwierdzali i następcy sir Towera, — Van Hammel i hr. Gravina, obecny wysoki komisarz ligi narodów w Gdańsku.

Należałoby więc raz wreszcie jasno postawić pytanie: — Jak długo jeszcze Gdańsk będzie trwał w swych usiłowaniach „zapominania" o swych zobowiązaniach, zawartych w artykułach traktatu wersalskiego? Jak długo jeszcze ten stan rzeczy będzie tolerowany?

Ostatnie zajścia w Gdańsku zostały narazie załagodzone. Ale przecież obywatelom Polski nie została jeszcze przez to zagwarantowana należna swoboda i bezpieczeństwo w wolnem mieście, jak to nakazuje traktat. Jeżeli więc na zapewnienie tej gwarancji niema innych sposobów, to przynajmniej koniecznem jest, aby tą sprawą zajęła się liga narodów i doprowadziła do tego stanu rzeczy, że Gdańsk będzie pamiętał nietylko o artykule setnym, ale i o 104-tym traktatu wersalskiego.

Juljan Sobiesz.

Posiedzenie rady miejskiej w Kielcach

Sprawa cmentarza katolickiego załatwiona.— Radnych klubu gospodarczego ściągano na posiedzenie.

Onegdaj w magistracie, o godz. 8-ej wieczorem odbyło się posiedzenie rady miejskiej, w którem wziął także udział i klub gospodarczy. Po odczytaniu protokułu z ostatniego posiedzenia rady i komunikatów przystąpiono do wyboru członka komisji sanitarnej, na miejsce b. radnego Goldszajdera. Jednogłośnie wybrany został p. Rawicki.

Wnioski magistratu w sprawie zatwierdzenia planu regulacyjnego dzielnicy miasta między ul. Karczówską i Młynarską oraz zatwierdzenie planu regulacyjnego ul. Zagórskiej odesłano do komisji regulacyjnej. Uchwalono poza tem instrukcje dla opiekunów społecznych i regulamin dla komisji opieki społecznej oraz uzupełniono statut podatku od widowisk i zniżono podatek od bilardów w cukierni „Italji".

Sprawę zaległego podatku,należnego od kina „Union" za lata 1929 i 1930 przekazano komisji finansowo-budżetowej. Wniosek komisji finansowo-budżetowej — w sprawie opłat przy wydawaniu pozwoleń na roboty budowlane i wniosek komisji wodociągowo-kanalizacyjnej w sprawie zdroju przy ul. Staro-Zagnańskiej oraz komisji specjalnej w sprawie p. Kukulskego, b. palacza szkoły im. Konopnickiej uchwalono. Prośby zwolnionych z posady Józefa Rasały i Walentego Predygiera, woźnych szkoły im. Staszica, odrzucono. Odwołanie zakładów przemysłowo-naftowych Jakóba Schönfelda od uchwały magistratu w kwestji wydzierżawienia terenów miejskich na placu marsz. Piłsudskiego firmie „Galicia" pod budowę i eksploatację stacji benzynowej wstrzymano do czasu rozstrzygnięcia rekursu przez województwo. Prośbę dozorów kościelnych o odstąpienie im na własność parceli miejskiej na rozszerzenie cementarza załatwiono przychylnie. Trzeba tutaj zaznaczyć, że trick wyborczy klubu gospodarczego się nie udał. Radni tego klubu nie docenili ważności sprawy i połowa z nich na radę nie przyszła, mimo uwidocznienia w porządku obrad sprawy cmentarza. Z powodu braku 1 członka wysłano delegację i sprowadzono na salę obrad prezesa klubu gospodarczego mec. Kubeckiego. Posiedzenie zamknięto około godz. 11 w nocy.

Nieustępliwe stanowisko przemysłowców górniczych w Zagłębiu.

Arbitraż ministerjum pracy w sprawie nowej umowy zarobkowej w górnictwie.

Wczoraj, w godzinach rannych, jak zapowiadaliśmy, odbyła się w Sosnowcu w radzie zjazdu konferencja przedstawicieli przemysłowców z inspektorem pracy inż. Federowiczem, celem uzgodnienia warunków w nowej umowie płacy i pracy w przemyśle górniczym, wysuniętych przez związki gospodarcze.

Konferencja, co było zresztą zgóry do przewidzenia, nie przyniosła żadnych konkretnych rezultatów.

Związki gospodarcze wysunęły żądania zmierzające do: rozszerzenia dotychczasowej umowy zbiorowej, przegrupowania poszczególnych kategoryj robotniczych, 10-procentowej podwyżki i rozszerzenia niektórych świadczeń.

Rada zjazdu ustosunkowała się do tych warunków wręcz odwrotnie. Wysuwane przez przemysłowców propozycje godzą w minimum egzystencji górnika i zmierzają do znacznej obniżki nietylko płac, ale wszystkich świadczeń na rzecz górników.

Tak, więc dzięki nieustępliwemu stanowisku przemysłowców, wszystkie próby polubownego załatwienia konfliktu, spełzły na niczem.

Wobec tego stanu rzeczy inspektor pracy inż. Federowicz zwrócił się do ministerjum pracy i opieki społecznej o interwencję.

Wczoraj w godzinach przedpołudniowych ministerjum nadesłało telefoniczne zawiadomienie, że bierze na siebie rolę arbitra i zwołuje do Warszawy do ministerjum, konferencję przedstawicieli przemysłowców i wszystkich związków górniczych.

Konferencja ta odbędzie się w nadchodzący wtorek, o godz. 11 rano.

Inspektor pracy rozesłał już zawiadomienia i zaprosił na konferencję przedstawicieli związków.

Jak się dowiadujemy ze źródeł dobrze poinformowanych, wśród związków opozycyjnych doszło do nieporozumienia, w wyniku którego związek „Praca polska“ (ND.) związek górników NPR. zmieniły dotychczasowe stanowisko i zamierzają przystąpić do wspólnej akcji ze związkami gospodarczemi.

NPR. zwróciło się już do inspektora pracy z prośbą o interwencję.

Zrozumiano tedy, że tylko jednolity front przeciwko przemysłowcom może przynieść pożądane rezultaty.

Gdyby od początku wymówienia umowy wszystkie związki górnicze, bez względu na zabarwienie polityczne, stanęły na wspólnem stanowisku, sprawa umowy byłaby już dawno załatwiona, przemysłowcy bowiem chcieli wyzyskać rozbieżności nurtujące wśród związków robotniczych.

W konferencji warszawskiej zatem wezmą udział przedstawiciele wszystkich związków górniczych, nie wyłączając związku PPS. CKW.

Należy się więc spodziewać, że jeśli związki górnicze w imię dobra interesów szerokich rzesz górniczych wystąpią w Warszawie razem i wspólnie wysuną żądania — przemysłowcy będą zmuszeni ustąpić i dojdzie wreszcie do zawarcia nowej umowy.

TEATR MIEJSKI W SOSNOWCU.

Dziś w niedzielę o godz. 4-ej popoł. „Ciotka Karola“ najzabawniejsza komedja obecnego sezonu. Kapitalny humor, świetne sytuacje i doskonała gra artystów wywołują huragany śmiechu i oklasków. Ceny miejsc popularne od 80 gr. do 2.50 zł.

Dziś wieczorem o godz. 8.30 jeden gościnny występ znakomitych artystów scen warszawskich MARJI MODZELEWSKIEJ i ALEKSANDRA WĘGIERKI w doskonałej komedji Ludwika Verneuilla p. t. „Kłamstwo“. Marja Modzelewska najzdolniejsza i najbardziej utalentowana z młodych aktorek polskich, obdarzona urodą, wdziękiem i przemiłym głosem da się poznać prowincji poraz pierwszy. W „Kłamstwie“ usłyszymy kilka najnowszych piosenek w wykonaniu p. Modzelewskiej. Bilety sprzedaje kasa teatru od godz. 11-ej rano bez przerwy.

Wtorek — „Peg, moje serce“, czyli „Dzikuska“.

Środa — „Miłość bez grosza“.

Stan bezrobocia na terenie Zagłębia Dąbrowskiego

24.790 osób bez pracy.

Ogólny stan bezrobocia w ub. tygodniu na terenie Zagłębia wynosił 24.790 osób, z czego zarejestrowanych w urzędzie jest 22.[illegible]48 osób.

W liczbie tej kobiet bezrobotnych jest 4.713 osób, a pracowników umysłowych 894 osoby.

W porównaniu z ub. tygodniem liczba bezrobotnych wzrosła o 67 osób, a to dzięki redukcji na kopalni „Maksymiljan“ w Gołonogu i w fabryce „Chemimetal“ w Zawierciu.

Częściowo zatrudnionych na półtora dnia jest 1007 osób, na 2 dni — 37 osób, na 3 dni — 2710 osób, na 4 dni — 6120 osób i na 5 dni — 1218 osób.

Razem częściowo zatrudnionych jest 21.892 osoby. Z powodu opóźnienia wypłat dla bezrobotnych zasiłki nie zostały dotychczas obliczone.

Przy robotach publicznych zatrudniono 1207 osób, z czego w pow. będzińskim 288, w olkuskim 15 i zawierckim — 904 osoby.

Zastępca dyr. kolei łotewskich bawił w Sosnowcu

w związku z zamówieniem 6 lokomotyw.

Wczoraj w Sosnowcu bawił zastępca generalnego dyrektora kolei łotewskich inż. Baikmanis w towarzystwie inspektora Ejsmonda.

Przyjazd dyr. Baikmanisa do Polski nastąpił w związku z zamówieniami przez rząd łotewski 6 lokomotyw w Chrzanowie, do których kotły będą wykonane w fabryce Babcock - Zieleniewski w Sosnowcu.

Goście w godzinach rannych zwiedzili fabrykę, poczem odjechali do Warszawy.

Wodociągi i kanalizacja

dochodowem przedsiębiorstwem magistratu m. Sosnowca.

Spłata pożyczki ulenowskiej. — Roboty miejskie.

Onegdaj w godzinach popołudniowych, w mieszkaniu komisarza Kuźniaka odbyło się posiedzenie zarządu m. Sosnowca, na którem omawiana była sprawa kanalizacji i wodociągów.

Kanalizacja i wodociągi w Sosnowcu stały się już przedsiębiorstwem realnem i w budżecie na rok 1931-2 przewidziana jest suma 150.000 zł. czystego dochodu z tego przedsiębiorstwa.

Obecnie jest już przeprowadzonych 220 połączeń kanalizacyjnych i z górą 100 połączeń z wodociągiem. W związku z tem magistrat postanowił wyodrębnić rachunkowość wodociągów i kanalizacji, a następnie cały dochód tego przedsiębiorstwa przeznaczyć na spłatę raty pożyczki ulenowskiej.

W ub. roku budżetowym spłata pożyczki ulenowskiej wyniosła 775 tys. zł.

W obecnym roku przewidziana jest spłata pożyczki w wysokości 775 tys. zł. plus całkowity dochód z wodociągów — 150.000 zł. Spłata więc długu ulenowskiego w b. roku powiększy się o 150 tys. zł.

Należy dodać, że faktyczna rata ulenowska wynosi zgórą 1.300.000 zł. Jest to oczywiście tak poważna suma, że o spłacie tak wysokiej raty mowy być nie może.

W nadchodzący poniedziałek i we wtorek odbędą się posiedzenia zarządu w sprawie robót wiosennych w mieście. Plan tych robót jest już szczegółowo opracowany przez wydział budowlany magistratu. Na posiedzeniu zarządu plan ten zostanie ostatecznie rozpatrzony.

Jak to już donosiliśmy, roboty wiosenne w b. roku ograniczą się, z braku funduszów, tylko do reperacyj bruków i chodników na ulicach, położonych na peryferjach miasta. Prócz tego będą wykonywane różne inne roboty, do których niepotrzeba zakupywać materjału budowlanego.

Co do kwestji budowy szkoły powszechnej na Pogoni, narazie sprawa ta jest nieaktualna. W budżecie tegorocznym jest pozycja 260 tys. zł. podatku inwestycyjnego, z którego przeznaczono 140 tys. na budowę szkoły i 120 tys. na wybrukowanie kostką ulicy 3 maja, od cerkwi do ul. Żeromskiego.

Podatek ten jednak musi być zatwierdzony przez władze nadzorcze.

Wypadek kom. Heina z Olkusza.

Spotkanie dwuch motocykli.

W dniu 24 bm. nad wieczorem pomiędzy Rabsztynem i Olkuszem na motocykl pow. kom. pol. p. w. Olkuszu, prowadzony przez szofera Kałużę, najechał z przeciwnej strony inny motocyklista.

W przyczepce motocyklu komendy jechał komisarz Hein, który siłą został wyrzucony z przyczepki i doznał stłuczenia nogi i ogólnego wstrząsu. Szofer kontuzjowany jest poważniej. Nieuważnym motocyklistą jest instruktor p. w. z Kielc, p. Stefan Pietrzyk.

Jest on nowicjuszem i jadąc zgóry, nie opanować maszyny. Doznał on nieznacznego zadraśnięcia skóry na twarzy.

Obydwie maszyny lekko uszkodzone.

KRONIKA.

KALENDARZYK.

Kwiecień 26 Niedziela	Dziś: Kleta i Marcel. Jutro: Teofila i Tertuljana Wschód słońca: 4.15 Zachód słońca: 6.51

RADJO

WARSZAWA.

Niedziela 26 kwietnia.

10.15. Nabożeństwo z Katowic. 11.40. Odczyt misyjny. 12.00. Tr. z Auli Politechniki Warsz. 12.30. Poranek symf. z Filh. Warsz. W przerwie kom. meteorol. i program na dz. bież. 14.00. Odczyt rolniczy. 14.20. Muzyka. 14.30. Odczyt rolniczy. 14.50. Muzyka. 15.00. Odczyt rolniczy. 15.20. Audycja żołnierska. 16.00 Program dla dzieci starszych. 16.30. „Skrzynka pocztowa“. 16.50. Muzyka z płyt gramof. 17.00. Odczyt z Wilna. 17.15. Muzyka z płyt gramof. 17.25. „Wiadomości przyjemne i pożyteczne“. 17.40. Koncert Reprezent. Ork. P. P. 19.00. Rozmaitości. 19.25. Feljeton p. t. „Wiosna i my“. 19.40. Program na dz. nast. 19.45. Kom. „Z przed stu lat“. 19.50. Muzyka z płyt gramof. 20.00. słuchowisko kabaretowe. 20.30. Pieśni ludowe włoskie. 20.50. Kwadrans liter. 21.05. Koncert popul. 22.00. Feljeton pt. „Przepowiednie i przeczucia“. 22.15. Utwory kompozytorów ang. 22.50. Kom. meteorol., polic., sport. 23.00. Muzyka tan. ze Lwowa.

Ponedziałek, 27 kwietnia.

11.40. Przegląd prasy kraj. P. A. T. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Muzyka z płyt gramof. 13.10. Kom. meteorol. i d. c. płyt. 14.15. Kom. gospod. 14.35. Przegląd komun. 14.50. Lekcja franc. 15.30. Odczyt dla mat. p. t. „Napoleon a Polska“. 15.50. Odczyt dla mat. p. t. „Sienkiewicz“. 16.10. Kom. dla żeglugi i rybaków. 16.15. Program dla dzieci starsz. 16.45. Muz. z płyt gramof. 17.15. „Suez—wielki szlak morski“ 17.45. Muz. lekka z „Gastronomji“. 18.45 Rozmaitości. 19.10. Skrz. poczt. roln. Kor. bież. 19.25. Muz. z płyt gramof. 19.35. Program na dz. nast. 19.40. Pras. dziennik radj. 19.55. Muzyka z płyt gramof. 20.00 Odczyt aktualny. 20.15. Omówienie koncertu z Wiednia. 20.30. Koncert eur. z Wiednia. 22.00. Wywiad p. t. „Mohortowa straż“. 22.15. Płyty gramof. 22.50. Kom. meteorol., polic., sport. 23.00. Muzyka lekka i tan. z „Polonji“.

KATOWICE.

Niedziela, 26 kwietnia.

10.15. Nabożeństwo z kośc. pod wezw. Najśw. M. P. w Wielkich Piekarach na Śl. 11.40. Odczyt misyjny z Warsz. 12.00. Tr. z Polit. Warsz. 12.30. Tr. uroczystości otw. wystawy sztuki rel. w Katow. Po tr. d. c. poranku z Filh. Warsz. 14.00. Ks. dr. B. Rosiński: „Poco żyjemy na świecie“. 14.20. Muzyka z Warsz. 14.30. Odczyt p. t. „Organizacja walki z gruźlicą u bydła podstawowym postulatem sanitarnym i gospodarczym w rolnictwie.“ 14.50. Muz i odczyt roln. z Warsz. 15.20. Aud. żołnierska z Warsz. 16.00. Program dla dzieci z Warsz. 16.30 Skrz. poczt. Kor. bież. 16.45. Felj. p. t. „Legendy z opuszczonej pustelni“. 17.00 Odczyt z Wilna. 17.15. Intermezzo muz. 17.25. Wiadomości przyjemne i pożyteczne z Warsz. 17.40. Koncert z Warsz. 19.00. „Bery i bojki śląskie“. 19.25. Dialog z Warsz. 19.40. Rozmaitości, program na dz. nast., kom. P. P., przegląd widowisk. 20.00. Słuchow. kab. z Warsz. 20.30. Koncert i kw. lit. z Warsz. 22.00. Felj. z Warsz. 22.15. Koncert z Warsz. 22.50. Kom. meteorol. z Warsz., kom. sport., program na dz. nast. 23.00 Muz z Warsz.

Z Kielc.

(k) **Odprawa referentów powiatowych.** W lokalu zw. strzeleckiego w Kielcach, odbyła się odprawa referentów powiatowych wychowania obywatelskiego, na którą przybył referent komendy głównej p. Mieczysław Golka.

Po złożeniu sprawozdania referentów powiatowych zabrał głos komendant podokręgu kpt. Ostachowski, podkreślając wszczęcie wzmożonej pracy wychowania obywatelskiego w ostatnich czasach na terenie podokręgu oraz konieczność rozpoczęcia masowego ruchu świetlicowego w oddziałach z początkiem przyszłego roku szkolnego.

Następnie zabrał głos p. Mieczysław Golka, który w swym długim referacie zilustrował przejrzyście cele i zadania wychowania obywatela w zw. strzeleckim. Na temat referatu p. Golki wywiązała się dość żywa i rzeczowa dyskusja w której zabierali głos pp.: komendant podokręgu kpt. Ostachowski, inspektor szkolny Rychter, Łukasik, Róg, Biernacki i inni.

(k) **Upadek.** 7-letni Ludwik Skuza zam. w Kielcach, przy ul. Herbskiej, wchodząc po schodach do mieszkania, spadł na bruk, wskutek czego uległ rozbiciu głowy i innym obrażeniom cielesnym.

(k) **Miesiąc więzienia za przywłaszczenie 30 zł.** Onegdaj sąd grodzki w Kielcach, rozpatrywał sprawę niejakiego Malickiego, lat 14, sprzedawcy gazet, oskarżonego o przywłaszczenie 30 zł. należnych za prenumeratę „Expresu Zagłębia".

Sąd po rozpatrzeniu sprawy, biorąc pod uwagę okoliczności łagodzące skazał nieletniego złodzieja na 1 miesiąc więzienia, z zawieszeniem kary na 3 lata.

(k) **Zamach na kasę.** W nocy na 22 bm. w urzędzie gminy Skrzyńsko, powiatu opoczyńskiego, nieznani kasiarze usiłowali dokonać kradzieży pieniędzy z kasy ogniotrwałej, jednak przeborowawszy jedną dziurę, zbiegli, nie dokonawszy otwarcia kasy. W kasie tej nocy krytycznej znajdowało się 2000 zł., w której po otworzeniu przez wójta gminy nie stwierdzono żadnych braków.

(k) **Zabójstwo.** We wsi Stodoły, gm. Wojciechowice, powiatu opatowskiego, przez nieznanego sprawcę, zabity został mieszkaniec tejże wsi Jarosz Józef. Zwłoki denata znaleziono obok stodoły niejakiej Ryszkowskiej.

(k) **Pożary.** We wsi Rząbiec, gm. Włoszczowa, w zabudowaniach Śliwińskiego Wawrzyńca pożar zniszczył dom, stajnię oraz różną garderobę. Ustalono, że pożar powstał wskutek wadliwości komina.

— W zabudowaniach Bobruckiego Jana, we wsi Podzamcze, gm. Bodzentyn, powiatu kieleckiego, wskutek zapalenia się sadzy w kominie wybuchł pożar, który zniszczył dom, chlew, stajnię, oborę i różne sprzęty gospodarcze, wart. 1600 złotych.

(k) **Kradzieże.** Kaczorowi Władysławowi ze wsi Wolica, gminy Korzecko, powiatu kieleckiego, skradziono rower, pozostawiony przez niego przy urzędzie prokuratorskim w Kielcach, w czasie, gdy tamże był przesłuchiwany.

— Płycie Gonowefie, zam. w Kielcach przy ul. Bodzentyńskiej, nieznany złodziej skradł torebkę damską, zawierającą 13 zł. 50 gr. oraz inne drobnostki.

Roboty inwestycyjno-drogowe magistratu m. Dąbrowy.

Ścisły program prac inwestycyjno-drogowych został już przez magistrat m. Dąbrowy opracowany. Wykonanie jednak całości zapowiedzianych inwestycyj drogowych uzależnione jest od stanu finansowego miasta. Zarząd miasta będzie się starał roboty prowadzić w szerszym zakresie, choćby dlatego, aby zatrudnić jaknajwiększą liczbę bezrobotnych.

Między innemi program przewiduje: **rozbudowę jezdni ulicy Okrzei na odcinku od ul. 3 maja do ulicy Łukasińskiego.** Obecna jezdnia na tej przestrzeni zostanie zwężona do szerokości 6 mtr., przyczem zostanie przeprowadzona regulacja tej ulicy. Jezdnia tej ulicy wyłożona będzie półtruczkiem szarogłazowym, zalewanym zaprawą cementową, na 25-ciu ctm. podłożu z sortowanych materjałów żużlowych. Koszty rozbudowy obliczono na 122.400 zł. Poza tem zostaną przeprowadzone inwestycje (wzmocnienie podłoża jezdni i t. p.) na następujących ulicach: **Kubasika, Zagórskiej, Kondratowicza, Darmasa, Konopnickiej, kolonji Dziewiąty, kol. Legjonowo, kol. Flora i kol. Limanowskiego.**

Koszt ogólny budowy i remontu tych ulic obliczono na 131.250 zł. (18.750 mtr. kw.).

Należy jednocześnie wspomnieć, że magistrat od dwuch miesięcy zatrudnia kilkudziesięciu bezrobotnych przy sortowaniu materjałów żużlowych, które w zupełności nadają się do wzmocnienia podłoża jezdni.

W końcu należy zaznaczyć, że miejskie boisko sportowe przy ul. Legjonowej zostało już całkowicie wykończone i w dniu święta narodowego tj. 3-go maja będzie oddane do użytku klubom sportowym oraz że roboty przy budowie miejskich wodociągów zostaną wkrótce wznowione.

Zawarcie umowy o płacę w przemyśle budowlanym.

Z konferencji w inspektoracie pracy w Kielcach.

W związku z rozpoczęciem się sezonu budowlanego w inspektoracie pracy w Kielcach, pod przewodnictwem inspektora **H. Choroszewskiego**, odbyła się konferencja z przedstawicielami przemysłu budowlanego i przedstawicielami robotników w tym przemyśle zatrudnionych.

Wobec katastrofalnego stanu przemysłu budowlanego i wobec ogólnej tendencji zniżkowej, która między innemi znalazła swój wyraz w obniżeniu pensyj urzędnikom państwowym o 15 proc. i w zniżce cen robót budowlanych prawie o 20 proc., pracodawcy na zgłoszoną propozycję przedstawicieli robotników zgłosili kontrpropozycję.

Po długich i gorących targach przyszło wreszcie między obu stronami do wzajemnego porozumienia.

Pracodawcy i robotnicy zgodzili się zawrzeć umowę na warunkach następujących:

1) w sezonie budowlanym 1931 r. nowi uczniowie na roboty przyjmowani nie będą,

2) do pracy przyjmowani będą robotnicy tylko za pośrednictwem PUPP, przyczem przemysłowcy zobowiązali się brać do pracy tylko tych murarzy, którzy są mieszkańcami Kielc. Dopiero, gdy tych braknie, przemysłowcy mają prawo angażować obcych.

Co się tyczy cieśli — to przemysłowcy mają prawo angażować 30 proc. z ogólnej liczby zatrudnionych cieśli z pośród osób w Kielcach nie zamieszkałych, lecz zapisanych w kieleckim PUPP.

Wynagrodzenie murarzy i cieśli za 1 godz. ma wynosić: **murarze I kat. 1.55 zł., II 1.35 zł., III 1.10 zł. i IV 0.85 zł.; cieśle I kat. 1.00 zł., II 0.94 zł. i III 0.82 zł**

Do czwartej kategorji należą murarze ponad 60 lat.

Niefortunne oskarżenie gajowego z Klucz.

Mieszkaniec Klucz, Jan Jagło znany był wszystkim gajowym, jako uparty amator cudzego drzewa, co już kilkakrotnie zaprowadziło go przed kratki sądowe. Nic więc dziwnego, że pałał nienawiścią szczególniej do jednego z gajowych Skubisa i ustawicznie przemyśliwał, jak dokuczyć swemu wrogowi. Wreszcie wymyślił. Oto oskarżył Skubisa, że ten z zamiarem morderczym strzelił do niego z dubeltówki, raniąc go w rękę. Pomimo, że oskarżenie swe poparł przysięgą, ekspert - lekarz stwierdził, że znaki na ręce pochodzą od wągrów, a nie od zranienia śrutem.

Wobec tego Jagło sam znajdzie się ponownie przed sądem oskarżony o fałszywe oskarżenie i krzywoprzysięstwo.

Uprawiał agitację komunistyczną wśród młodzieży szkolnej.

Aresztowanie ucznia V kursu sem. naucz. w Kielcach.

Wczoraj w nocy aresztowano w Kielcach, **Antoniego Pokorskiego**, lat 19, ucznia 5-go kursu miejscowego seminarjum nauczycielskiego.

Pokorski od dłuższego czasu uprawiał przeważnie wśród młodzieży szkolnej agitację komunistyczną. Aresztowany uczeń nie jest wychowankiem szkół kieleckich.

W ub. roku uczęszczał on do seminarjum nauczycielskiego w Radomiu, skąd został usunięty w związku z procesem komunistycznym, w którym brał udział — jako oskarżony.

W procesie tym został jednak uniewinniony. Wówczas władze szkolne przeniosły go do seminarjum kieleckiego, gdzie po ujawnieniu działalności antypaństwowej został powtórnie aresztowany.

W mieszkaniu jego znaleziono znaczną ilość nielegalnych druków i bibuły komunistycznej. Pokorski przekazany został do dyspozycji władz sądowych.

Z Sosnowca.

(s) **Posiedzenie komisji cennikowej.** We wtorek o godzinie 12 i pół odbędzie się w magistracie posiedzenie komisji cennikowej celem ustalenia cen mleka, mięsa wieprz., tłuszczów i wyrobów mięsnych.

(s) **Wystawa prac uczenic żeńskiej szkoły rzemiosł im. ks. kan. Fr. Raczyńskiego** odbędzie się dnia 2, 3 i 4 maja z działów: fryzjerskiego, introligatorskiego, krawieckiego, kamasznieczego i galanterji skórzanej, modniarsko - czapniczego i szewskiego w godzinach od 9 rano do 7 wieczór.

Otwarcie wystawy nastąpi 2 maja o godz. 12 w południe przy ul. Kaliskiej 18 w Sosnowcu.

(s) **Wieczornica w domu ludowym.** Chór kościelny parafji Stary - Sielec w Sosnowcu, dziś o godz. 7 wiecz., w sali domu ludowego przy ul. Jasnej, urządza „wieczornicę", z której całkowity dochód przeznacza na posadzkę w kościele w Starym - Sielcu.

(s) **Z targowicy sosnowieckiej.** W ub. tygodn. od 20 do 25 b. m., spędzono na targowicę w Sosnowcu 2.196 szt. trzody chlewnej.

Płacono za 1 kg. żywej wagi od zł. 1.00 do 1.40. Tendencja słaba.

(s) **Z targowicy mysłowickiej.** W ub. tygodniu na targowicę w Mysłowicach spędzono buhaji 96, wołów 40, krów 839, jałówek 79, cieląt 132 i nierogacizny 3219 sztuk. Ogółem 4405 zwierząt.

Płacono za jeden kilogram żywej wagi za rogaciznę od 0.94 do 1.18 i nierogaciznę od 1.38 do 1.17. Targ ożywiony. Tendencja zniżkowa.

(s) **Sekcja tenisowa przy K. S. „Unja".** Przy klubie sportowym „Unja" w Sosnowcu zorganizowana została sekcja tenisowa.

Kurs dla początkujących odbywać się będzie rakietami instruktora.

Zgłoszenia przyjmuje „dom sportowy", ul. Małachowskiego (hale Rozwoju).

(s) **Choroby zakaźne w mieście.** Za czas od 19 do 25 kwietnia zanotowano w mieście następujące wypadki zachorowań na choroby zakaźne: płonica 8 wyp., odra 8, krztusiec 2, gruźlica płuc 10. Na gruźlicę zmarły dwie osoby.

Odkażono 3 mieszkania, odwszono 17 osób w zakł. dezynfekc.

(s) **Tragedja 18-letniej matki.** 18-letnia Zofja Synowiec, służąca, zam. przy ul. Wawel 9 w Sosnowcu, w przystępie zdenerwowania wrzuciła do ustępu tegoż domu swe nieślubne dziecko. Czyn matki został w porę spostrzeżony. Dziecko z kanału wydobyto i wraz z matką, która jest chora, odwieziono do szpitala P. K. Ch. w Sosnowcu.

(s) **Precz ze szczurami!** Na skutek zarządzenia władz, na terenie m. Sosnowca zostanie przeprowadzona akcja trucia szczurów. W związku z tem magistrat wydał odpowiednie zarządzenia. „Generalne" trucie szczurów odbędzie się w dniu 2 maja.

(s) **Repertuar kin.** „Zagłębie": — Pod dachami Paryża. „Palace": — Król apaszów.

Z Będzina.

ŚWIĘTO HARCERZA POLSKIEGO w Będzinie.

Dziś harcerstwo m. Będzina, łącznie z hufcem żeńskim urządza obchód na cześć swego patrona — św. Jerzego.

Program zapowiada: nabożeństwo w miejscowym kościele; defilada (obok poczty); godz. 11.30 przyrzeczenie i przemówienia na boisku „Sokoła"; od 12 do 1 popoł. zajęcia obozowe; godz. 1 — 3 popoł. — obiad; godz. 4 — gry i zabawy; godz. 6 wiecz. ognisko i zakończenie i o godz. 8 wiecz. przedstawienie harcerskie na Górze Zamkowej.

Koło przyjaciół harcerstwa w Będzinie prosi wszystkie osoby, którym los i przyszłość młodzieży leży na sercu, o łaskawe wzięcie udziału w obchodzie harcerskim.

(b) **Święto 3 maja w Żychcicach.** Dnia 22 bm. odbyło się w Żychcicach zebranie organizacyjne obchodu 3 maja. Na zebranie przybyli przedstawiciele świetlicy, szkolnictwa, ochotniczej straży ogniowej, orkiestry i klubu sportowego.

Wybrano następujący komitet obchodu: prezes p. **St. Hryniewicz**, wiceprezes p. **A. Furmanek**, sekretarz p. **Rebes**, prezydjum pp.: **A. Żrałek, K. Bacia, Wł. Nikodem, Dyszy**.

Utworzono sekcje: odczytowo - zabawową, pochodową, finansowa i sportową.

W końcu ustalono następujący program obchodu: dn. 2 maja o g. 19 capstrzyk, z udziałem orkiestry i organizacyj, dn. 3 maja o g. 10 zbiórka i wymarsz na nabożeństwo do miejscowego kościoła, po nabożeństwie pochód do kopca Kościuszki, poczem odbędzie się akademja, o g. 15 koncert orkiestry, zabawa ludowa i zawody na boisku.

Przez cały dzień odbywać się będzie kwesta na „Dar Narodowy". Komitet uprasza mieszkańców o udekorowanie nalepkami okien, oraz domów, balkonów itp. barwami narodowemi.

(b) **Pogadanka na temat hodowli roślin.** Staraniem koła powiatowego „rodziny policyjnej" dziś o godz. 3 popoł. w świetlicy przy komisarjacie p. p. w Będzinie, p. Bolesław Burski, botanik z Dąbrowy, wygłosi pogadankę na temat hodowli roślin domowych, zdobienia okien i balkonów.

Wstęp bezpłatny dla członków wprowadzonych przez nich gości.

Z Czeladzi.

(c) **Zebranie związku b. powstańców śląskich w Czeladzi.** Dziś o godz. 10 rano, w lokalu magistratu odbędzie się zebranie miesięczne wszystkich członków związku b. powstańców śląskich, celem omówienia spraw, związanych z uroczystością 10-lecia trzeciego powstania śląskiego.

(c) **Zawody w ping - ponga na Piaskach.** W dniu 22 bm. zostały zakończone zawody turniejowe w ping - ponga o mistrzostwo stow. młodzieży polskiej na Piaskach. Mistrzem został p. **Ferdyn. Meksand**, wicemistrzem — p. **Leonard Lipski**, trzecie miejsce zdobył p. **Tadeusz Bąsek**.

Z Dąbrowy.

(d) **Egzamin wstępny na I kurs państwowego seminarjum naucz. męskiego w Dąbrowie** rozpocznie się ok. 20 czerwca r. b. ścisły termin będzie ogłoszony później. Podania należycie udokumentowane przyjmuje kancelarja seminarjum (ul. Król. Jadwigi 11), codziennie od g. 9 do 15 do dnia 15 czerwca. Pierwszeństwo mają kandydaci, którzy ukończyli lub ukończą w roku bież. 7 klas szkoły powszechnej.

(d) **Śmierć przy pracy.** Onegdaj na dole kopalni „Maksymiljan" w Dąbrowie został w czasie pracy porażony prądem elektrycznym 23-letni robotnik Bolesław Szymonek, zam. przy ul. Staszica 4. Śmierć nastąpiła natychmiast.

(d) **Tow. sport. w Ząbkowicach** w dn. 3 maja b. r. urządza „Trójbój“ o nagrody dla stowarzyszonych i niestowarzyszonych z Ząbkowic.

Zapisy i bliższych informacyj udziela p. St. Kacmarzyk w lokalu towarzystwa, w godzinach wiecz. do 30 bm.

(d) **„Zagłębie“ — „Zagłębianka“.** Dziś na boisku miejskiem (ul. Legjonów) o godz. 4-ej popoł. zostaną rozegrane zawody w piłkę nożną o mistrzostwo klasy A. pomiędzy drużynami „Zagłębie“ i „Zagłębianką“.

O godz. 2-ej popoł. przedmecz tych samych drużyn.

(d) **Pogadanki w lektorjum miejskiej czytelni.** W lektorjum miejskiej czytelni publicznej odbędą się następujące pogadanki: dnia 27 bm., dr. Samuel Mitelman „O chorobach zawodowych“; dnia 28 bm., dyr. Waldemar Zillinger „O zaćmieniach“; dnia 29 bm. prof. Alfred Brodnicki „O Stanisławie Wyspiańskim (1869 — 1907)“; dnia 30 bm., p. Stanisław Snopek „O hutnictwie żelaza“ — z pokazami filmowemi; dnia 1 maja, p. Aleksander Bem „Kryzys ekonomiczny“ i dnia 2 maja, p. Bolesław Burski „Ogrody działkowe w Polsce i ich znaczenie“.

Początek pogadanek o godz 7.30 w. Wejście bezpłatne.

Z Zawiercia.

(z) **Zatwierdzenie budżetu sejmiku.** Onegdaj, p. wojewoda w czasie konferencji w Kielcach ze starostą Konopackim i sekretarzem sejmiku p. Babiarzem, w obecności naczelnika wydz. samorządowego dr. Serafina i nacz. izby skarbowej, zatwierdził budżet sejmiku zawierckiego, według przedstawionego preliminarza.

(z) **Kto będzie wycierał kominy?** Starostwo udzieliło koncesji na wycier kominów w mieście majstrowi kominiarskiemu, p. Olesikowi.

Stowarzyszenie właścicieli nieruchomości ogłosiło plakatami, że przejęło od miasta prawo wycieru kominów przez swych kominiarzy.

Zatem o prawo do oczyszczania zawierckich kominów ubiegają się stowarzyszenie właśc. nieruch. i koncesjonarjusz Olesik.

Możeby władze wyjaśniły kto ma rzeczywiście prawo do toalety kominowej i w ten sposób zlikwidowały humorystyczną rywalizację obu kandydatów, objawiającą się w odezwach i ogłoszeniach do ludności.

Z Olkusza.

(ol) **Konferencja P. K. Ch. w Olkuszu.** Przed kilku dniami odbyła się w olkuskiej P. K. Ch. konferencja, w której wzięli udział wszyscy lekarze, dentyści, urzędnicy, personel sanitarny z Olkusza i z okolicznych przychodni w powiecie. Przewodniczący, komisarz P. K. Ch. p. Z. Milbrandt złożył szczegółowe sprawozdanie ze stanu finansowego kasy, która jak wszystkie instytucje przechodziła ciężki kryzys gospodarczy wskutek zmniejszonego o 50 proc. przypisu, lecz już daje się zauważyć znaczne polepszenie. P. Milbrandt podziękował obecnym za sumienną pracę i za lojalność wobec kasy, pomimo ciężkich warunków finansowych, zalecając dalsze kontynuowanie oszczędności, jako jedynego środka zaradczego przy obecnym kryzysie gospodarczym.

Utracił na pewien czas mowę po pobiciu.

Sąd skazał napastnika na 1 i pół roku więzienia

Mieszkanie 52-letniego robotnika Antoniego Molendy w Dąbrowie (Starojanowska 15), było ostatnio widownią krwawej uczty.

Oto podczas uroczystości rodzinnej u Molendów niespodzianie wtargnęli do mieszkania rob. huty Bankowej, 21-letni Bolesław Bukiel i 25-letni Józef Majka, obaj z Gołonoga i żelaznemi drągami ciężko pobili Molendę po głowie.

Molenda skutkiem ciężkiego uszkodzenia głowy stracił czasowo mowę. Powodów krwawych porachunków między Molendą, a napastnikami nie ujawniono.

Epilog krwawego napadu rozegrał się wczoraj w sądzie okręgowym w Sosnowcu, który skazał Bukiela, jako właściwego sprawcę na półtora roku więzienia z pozbawieniem praw.

Majkę sąd uwolnił.

Wyprawa się udała, bandyci siedzą...

Do mieszkania Jana Jacoszka w Książu-Małym, gm. Książ-Wielki, pow. miechowskiego, wtargnęło dwóch osobników, z których jeden był uzbrojony w krótki karabin, drugi zaś w rewolwer. Steroryzowawszy domowników, zażądali wydania pieniędzy. Następnie obszukując mieszkanie znaleźli 40 zł. w banknotach, które zrabowali, poczem zbiegli.

Ustalono, że sprawcami powyższego napadu byli: Stanisław Janusz z Maciejowa, gm. Książ-Wielki i Andrzej Fijałkowski ze Święcić gminy Nieszków. Bandytów zatrzymano, a po rozpoznaniu przez poszkodowanego, jako sprawców rozboju, przekazano władzom sądowym.

Oszust w rękach policji.

Wydział śledczy w Kielcach zatrzymał niejakiego Jana Zelichowskiego, lat 26, urodzonego w Brosłowie, powiatu miechowskiego, który podawał się za prezesa głównej komisji ziemskiej w Warszawie, oraz za inspektora t-wa ubezpieczeń w Katowicach. W czasie rewizji znaleziono różne dokumenty osób obcych, z których wynikało, że Zelichowski uprawiał jakiś oszukańczy proceder w powiecie stopnickim i pińczowskim, narażając przytem na straty wiele osób.

Po sprawdzeniu okazało się, że Zelichowski jest poszukiwany przez sąd okręgowy w Warszawie za kradzież i przez policję w Lubożycy za oszustwa.

Były poseł Stańczyk przed sądem w Katowicach.

Fachowy organ centralnego związku górników w Polsce „Górnik“ umieścił swego czasu artykuł pióra b. posła na sejm Jana Stańczyka, generalnego sekretarza centr. zw. górników, w którym autor twierdził, iż w Polsce są obecnie rządy faszystowskie i dyktatorskie. Za artykuł ten powołany został wczoraj przed sąd w Katowicach odpowiedzialny redaktor „Górnika“ oraz autor artykułu b. poseł Jan Stańczyk. Do rozprawy, która wywołała duże zainteresowanie, nie doszło, bowiem sąd przekazał akta do prokuratury celem sprecyzowania aktu oskarżenia.

(ol) **Na uroczystości obchodu powstania śląskiego.** W związku z mającemi się odbyć w dniu 2 maja uroczystościami powstania śląskiego w Katowicach, z Olkusza wyjadą przedstawiciele miejscowego związku oficerów rezerwy. Wszyscy oficerowie rezerwy pragnący wziąć udział w uroczystościach jako delegaci, proszeni są o zgłoszenie się u prezesa związku lub sekretarza.

(ol) **4 stodoły pastwą ognia.** Na przedmieściu miasteczka Pilicy w pow. olkuskim, powstał pożar, który pomimo akcji ratunkowej w krótkim czasie strawił 4 stodoły, należące do gospodarzy: Szlankowskiego, Orłowskiego, Piątkowskiego i Kubiczka. Oprócz budynków spłonęły zapasy zboża i narzędzia rolnicze.

Dochodzenie w sprawie ustalenia przyczyn pożaru stwierdziło, że ogień został podłożony.

PO RAZ DZIEWIĄTY DO KRYMINAŁU.

Jeszcze raz a jubileusz.

Wśród zastępu zagłębiowskich łotrzyków niepoślednie miejsce zajmuje 30-letni Józef Szlifierski (Sosnowiec, Pańska 27), 8-krotnie karany recydywista.

Ostatnio dozorca garażów zarządu telefonów w Sosnowcu przytrzymał o północy Szlifierskiego, w chwili włamywania się do garażu.

Wczoraj Szlifierski stanął przed sądem okręgowym w Sosnowcu poraz dziewiąty i po rozprawie powędrował na 2 lata do więzienia.

Życie gospodarcze.

GIEŁDA.

Warszawa, 25. 4.

Warszawa — Dol. 8.90 i pół
Nowy - Jork 8.915
Londyn 43.36 i pół
Paryż 34.89
Wiedeń 125.45
Praga 26.41 3/4
Włochy 46.72 i pół
Szwajcarja 171.88
Bukareszt 5.31 i pół
Berlin 212.40
Dol. War. pr. obrt. 8.90 5/4
5-cio proc. Poż. Konwer. zł. 49.25
4-ro proc. Poż. Inwest. zł. 90.00
Tendencja słabsza.

AKCJE.

Warszawa, 25. 4.

Bank Polski 128.00—129.00—128.50
Bank Handlowy 108.00
Siła i światło 50.00
Lilpop 20.75
Tendencja słabsza.

GIEŁDA ZBOŻOWA.

Poznań, 25. 4.

Żyto cena tranz. 29.25 — 29.00
Reszta notowań bez zmiany.
Usposobienie spokojne.

OFIARY.

Do kasy sekcji pomocy głodnym przy chrześc. tow. dobroczynności w Sosnowcu wpłacili: A. Brożyna 50 zł., pracownicy fabryki papieru P. Lamprecht w Sosnowcu 22 zł. 80 gr.

CHARLES READE
i DION BOUCICAUT.

SKAZANIEC.

ROMANS
(Z angielskiego).

145

— Pani, żmudna moja sztuka do głębi, bo rezultaty tych badań muszą być pozytywne; otóż zaraz w początkach mego zawodu przyszedłem do przekonania, że chcąc zostać biegłym w tej sztuce, nie powinienem nigdy słuchać tego, co mówią, ale badać to, co oko widzi. Inaczej bowiem, kto wie, czy potrafiłbym wydawać sądy bezstronne. Ponieważ więc usilnie unikałem wszelkiego wpływu, jakiby wywrzeć mogło słowo żywe, zostałem najpierwszym znawcą w sztuce poznawania sfałszowań. Zdaje mi się jednak, że wskutek tego zamknięcia się, utraciłem wiele domyślności i tego, co się nazywa przeczuciem. Gdyby tak moja matka słuchała tej rozprawy, mogłaby wydać opinję, mającą pewną wartość, bo opartą na danych całej sprawy. Jeżeli pani żywi przekonanie, że był niewinnym, to musi się pani postarać o pisma wszystkich tych osób, które miały sposobność przypatrzenia się podpisowi starego Wardlawa i naśladować go mogli. Przedewszystkiem trzebaby mieć charaktery pisma wszystkich pomocników w kantorze, pochwycić fałszerza — to jedyny ratunek.

— Jakto, panie — rzekła Helena niesłychanie zdziwiona — gdybyś pan zobaczył pismo osoby, która sfałszowała weksel, to poznałbyś.

— Czemuż nie? nie jest to wprawdzie łatwe, ale dużo razy mi się to udawało.

— Czyż fałszowanie dokumentów jest rzeczą tak codzienną?

— Nie to, ale do każdego wypadku tego rodzaju jestem wzywany, prócz tego zajmuję się rozpoznawaniem listów bezimiennych. Podobnych skrytobójczych autorów odkrywam tuzinami. Niejeden otrzymuje naprzykład zatruty liścik bezimienny; listy takie pisane są zawsze charakterem zmienionym. Otóż odbiorcy przysyłają mi takie listy z pismami osób, które podejrzewają. Najczęściej zmiana pisma okazuje się mniej więcej tylko powierzchowną; są pewne nawyknienia, o których chcący zmienić swe pismo, zapominają. I jeszcze pani coś ciekawego powiem, że najczęściej podejrzewane osoby są niewinne. W takim razie piszę do mego klijenta, by mi przysłał rękopisy takich naprzykład osób, na które niema ani cienia podejrzenia: pomiędzy temi odkrywam właśnie skrytobójców, strzelających z ukrycia potwarzą.

— O! panie Undercliff, opowiadanie pańskie przejmuje mię smutkiem — rzekła Helena.

— Ha, pani, świat jest szkaradny! Nieraz czytając bezimienny list młodej panienki, włosy mi stają na głowie. Świat jest obrzydliwy!

— Nie wierz mu pani, nie — odezwała się podchodząc pani Undercliff — co on tam plecie? — poczem, zwróciwszy się do syna, dodała: Jak ty możesz wyrokować o świecie, kiedy żyjesz w swoim maleńkim światku fałszerzy i twórców listów bezimiennych. To też widząc ich ciągle, bo zawsze cię wołają do takich spraw, zdaje ci się potem, że cały świat składa się z samych fałszerzy i oszustów.

— Czy doprawdy mama sądzi tak o mnie? Zdaje się mamie, że przekonanie moje jest nieusprawiedliwione? — rzekł Undercliff.

— Bo tak jest, mój Edwardzie, jesteś uprzedzony, o tak! — A jabym sobie życzyła, żebyś dla tej damy zrobił wszystko, co tylko jest w twojej mocy.

— To zawsze jest mojem zadaniem — odparł artysta — ale jakże mogę sądzić, gdy pani ta nie przyniosła mi żadnych materjałów.

Pani Undercliff zwróciła się do Heleny i spytała:

— Czy pani nic nie przyniosła? może ma pani jakie pismo w kieszeni?

Helena westchnęła znowu.

— Nie mam nic prócz listu, pisanego ręką Penforda, mam jednak dwa drukowane sprawozdania z ostatecznej rozprawy.

— Drukowane? — rzekł Undercliff — to nie mogą służyć do moich badań. A! przychodzi mi pewna myśl — mam profil, który odrysowałem w czasie rozprawy. Mama umie czytać z twarzy ludzkiej, proszę więc zobaczyć wizerunek oskarżonego i powiedzieć pani, której zależy na tem, czy winien ten człowiek zbrodni, o którą go oskarżyli? Rzekłszy to, podał matce rysunek.

Pani Undercliff wzięła rysunek od syna i, zmięszawszy się nieco, zwróciła się do Heleny.

— Ja mówię, że czytać potrafię tylko z twarzy ludzi żywych, kiedy mogę widzieć ich wyraz, oczy i t. p., ale z martwego rysunku!

Poczem, spojrzawszy na profil, dodała:

— To śliczna twarz — szlachetna, a jednak pełna dziecięcej prostoty, obok widocznej dumy. O wszystko w świecie mogłabym posądzić tego człowieka, ale nigdy o zbrodnię.

d. c. n.

KINO Momus Pogoń. Telefon 7-75.

Od piątku 24 do niedzieli 26 kwietnia r. b.

„Kobieta na krzyżu“

(Szachownica serc)

Potężny dramat erotyczny w 12 aktach. — Nadzwyczajna akcja, — Piękna gra, — Bajeczna wystawa. — Film o wysokich walorach artystycznych.

W rolach głównych posągowo piękna MARCELA ALBANI oraz ROLAND NORMAN i ABALDERT SCHLETTOW.

Nadprogram arcywesoła farsa w 3 aktach.

W niedzielę o godz 11 rano „PORANEK“ dla młodzieży

ANONS: od 1-go maja „PENSJONARKI“.

Kino-Teatr Światowid dawn. „Corso“ BĘDZIN

Ostatnie 3 dni

Najpotężniejszy film świata p.t.

„MESSALINA”

Na scenie! Na scenie!

Wielka rewja Wiery Wrońskiej wraz z zespołem AKTUALNOŚCI. Ostatnie przeboje stolicy. SKETCH.

KINO „PAW“ w Strzemieszycach

Od piątku 24 do niedzieli 26 kwietnia b. r.

Wielka epopea powietrzna

„SKRZYDLATA FLOTA”

Gigantyczne arcydzieło przewyższające pod względem rozmachu wszystkie dotąd widziane od czasów „Ben-Hura“.

W roli głównej słynny gwiazdor RAMON NOVARRO.

W niedzielę 26 kwietnia o godz. 11 rano „PORANEK“ dla młodzieży. W programie poranku „SKRZYDLATA FLOTA„

Początek seansów w dni powszednie o godzinie 6-ej, w niedzielę o godzinie 3-ej.

Pierwszy w Zagłębiu Teatr Świetlny i Dźwiękowy **„Nowości“** BĘDZIN. Telefon 2 82.

Od środy 22-go do niedzieli 26 go kwietnia 1931 roku.

100 proc. film dźwiękowy z EMILEM JANNINGSEM i MARLENĄ DIETRICH na czele

„NIEBIESKI MOTYL“

Potężny dramat ilustrujący koleje życia profesora wyższej uczelni handlowej, człowieka o zasadach prawych lecz surowych i jego upadku, którego powodem była diva kabaretowa.

NA SCENIE! Znakomity zespół bałałajkowy „Kapela“, 11 osób pod przewodnictwem kapelmistrza W. LEWICKIEGO - TRUWORA WOŁGA WOŁGA...—autentyczne starożytne rosyjskie stroje.

— — SPIEW — — ORKIESTRA — — TANCE — —

BOGACTWO i DOBROBYT czeka każdego,

kto kupi los do 1-szej klasy 23 Państwowej Loterji Klasowej

w nowej kolekturze

w Księgarni ADOLFA ZMIGRODA

w Będzinie, ul. Kołłątaja 30 Tel. 23. Konto czekowe PKO.Nr. 307.307.

Na zamówienia listowne wysyła się pocztą po otrzymaniu przekazu, lub za zaliczeniem pocztowem.

TANIO... UWAŻAJ I CZYTAJ. Zwróć uwagę na niebywałą zniżkę cen. **TANIO...**

Wiosna jest już. Więc postanowiliśmy wysłać niezliczoną ilość kompletów, aby każdy z Czytelników mógł skorzystać i zaoszczędzić ciężko zapracowane pieniądze.

Dla przekonania wysyłamy komplet towaru o pierwszej jakości, który nadaje się dla każdego domu,

TYLKO ZA 39 ZŁ.

A mianowicie: 10 mtr. płótna białego w dobrym gatunku, 10 mtr. oksford w paseczki lub w krateczki na koszule i kalesony męskie, 10 mtr. surówki w dobrym gatunku, 6 mtr. zefiru na koszule męskie w różnych angielskich deseniach w dobrym gatunku, 4 mtr. ręcznikowe kuchenne, w dobrym gatunku, 2 ręczniki kąpielowe w różnych wzorach w dobrym gatunku.

Koszta porta płaci odbiorca 3.50 gr. Oprócz powyższego wysyłamy również: 1 kołdrę watową z obustronnem pokryciem satynowem z czystą białą watą w dobrym gatunku tylko za 18 zł., 3 mtr. „Duble“ kamgarn. weł. na eleganckie ubranie świąteczne we wszystkich kolorach tylko za 19 zł. 50 gr., 17 mtr. płótna 90 cmt. szer. w dobrym gatunku za 19 zł.

Towary powyższe wysyłamy po otrzymaniu listownego zamówienia (płaci się przy odbiorze na poczcie).

Kupujący nic nie ryzykuje, gdyż o ile towar się nie podoba przyjmujemy z powrotem.

Adresować prosimy:

Hurt. skład manufakt.
P. T. „WYGODPOL“
Łódź, skrz. poczt. 68.

Na żądanie wysyłamy bezpłatne cenniki.

Nr. 1465/31.

Sąd Biskupi Kielecki

W sprawie separacyjnej Stanisława i Walerji z Ziapajów małżonków Tkaczów niniejszem **wzywa żonę z niewiadomego miejsca pobytu, mianowicie Walerję z Ziapajów Tkacz,** aby w dniu 1 go czerwca 1931 roku o godz. 10 rano **stawiła się na posiedzenia Sądu Biskupiego w Kielcach** (pałac Biskupi, ul. 3 Maja Nr. 4) pod karami przez prawo przewidzianemi. Pozew ostateczny.

Oficjał Infułat — **Ks. B. Czerkiewicz.**

Kielce dnia 24 kwietnia 1931 roku. Notarjusz — **Ks. dr. A. Molisak.**

Nr. E. 642/31.

Obwieszczenie o sprzedaży z licytacji.

Komornik Sądu Grodzkiego w Zawierciu II-go rewiru, mający swą kancelarję w Zawierciu, na zasadzie art. 1030 U. P. C. obwieszcza, iż w dniu 11 maja 1931 r. od godziny 10 w garażu i stajni przy ul. Paderewskiego w Zawierciu należącym do firmy „Krawczyk i S-ka“ to jest w miejscu przechowania przedmiotów odbędzie się sprzedaż przez publiczną licytację w I terminie ruchomości oszacowanych na 16350 zł., a należących do firmy „Krawczyk i S-ka“ składających się z 2 aut firmy Fiat, pary ogierów, pary koni i powozu na rzecz Franciszki Pilarskiej.

Spis rzeczy i ich szacunek przejrzeć można w dniu i miejscu licytacji.

Komornik:
ALEKSANDER KOSSEK.

UWAGA!! UWAGA!!

OKAZJA NA LATO!!!

Każdy Czytelnik powinien tę okazję wykorzystać.

Biorąc pod uwagę zniżkę bawełny i ogólny kryzys gospodarczy firma „POLSKA POMOC“ wysyła każdemu po niebywale taniej cenie, jakiej dotąd nie było,

25 metrów towaru za 22 złote

a mianowicie: 7 mtr. kreppy, materjał praktyczny i mocny do prania, na 2 letnie suknie damskie, 6 mtr. zefiru angielskiego w wąskie lub szerokie paski oraz kratki na dzienne męskie koszule, suknie damskie lub dziecinne, 6 mtr. płótna kremowego na koszule męskie, damskie, dziecinne oraz prześcieradła i pościel dobrą lub 6 mtr. płótna niebieskiego na całe, duże, męskie robocze ubranie i 6 mtr. ręcznikowego na 5 dobre, długie ręczniki.

Do powyższego kompletu dodajemy dla reklamy zupełnie darmo 2 kawałki mydła pachnącego, toaletowego. To wszystko razem wysyłamy tylko za 22 zł. za zaliczką pocztową po otrzymaniu listownego zamówienia. Płaci się przy odbiorze towaru. — Kupujący nic nie ryzykuje, gdyż o ile towar nie podoba się, przyjmujemy go z powrotem, a pieniądze natychmiast zwracamy. — Ci, którzy nadeślą 3 zł. nie płacą kosztów opakowania i opłaty pocztowej.

UWAGA!! Chcecie zarobić pieniądze, omijajcie pośredników i przekupniów, a napiszcie zaraz do naszego składu fabrycznego

„POLSKA POMOC“ — ŁÓDŹ, Pl. Dąbrowskiego Nr. 3.

WYDZIAŁ POWIATOWY SEJMIKU OLKUSKIEGO Nr. 896. Olkusz, dnia 21 kwietnia 1931 r.

Ogłoszenie.

Wydział Powiatowy Sejmiku Olkuskiego podaje do wiadomości, że w dniu 4 maja 1931 r. odbędzie się w biurze Powiatowego Zarządu Drogowego w Olkuszu publiczny ofertowy przetarg na dostawę 8415 m^3 tłucznia dla renowacji dróg wojewódzkich i powiatowych w powiecie Olkuskim.

Otwarcie ofert nastąpi w wyżej wymienionym dniu o godz. 12-ej w południe.

Bliższe szczegóły przetargu i miejsca dostawy tłucznia można zasięgnąć w biurze Powiatowego Zarządu Drogowego w Olkuszu w godzinach urzędowych.

Przewodniczący Sejmiku Powiatowego w Olkuszu (J. STAMIROWSKI).

Kierownik Powiatowego Zarządu Drogowego w Olkuszu Inżynier (A. SKARBOWSKI).

NIEBYWAŁA NIESPODZIANKA DLA NASZYCH RODAKÓW.

Z powodu ogólnego kryzysu gospodarczego, każdy z Czytelników może otrzymać wartościową niespodziankę wraz z kuponami towaru 3 mtr. na ubranie męskie tylko za 10 zł. i na suknię damską 3 mtr. jedw. tylko za 8 zł. jak i zarówniez inne rzeczy, jeśli prawidłowo rozwiąże niżej podaną łamigłówkę.

. ug . . a
W . . ła . .
. n . e j a

Kropki należy zastąpić literami tak, aby otrzymać 3 imiona żeńskie.

Pierwsze litery czytane (wzdłuż) utworzą imię pierwszej kobiety na świecie.

Bez ryzyka, gdyż niepowodzenie wykluczone.

Adresować prosimy:

F-ma Chrześcijańska
wł. Józef Antoni Sobocki
Łódź, skrz. poczt. 499.

Bo trzeba wiedzieć gdzie kupować

Całe Zagłębie przekonało się, że najsolidniej i najtaniej kupić można w firmie:

MAGAZYN GALANTERYJNY Natan Abramczyk

SOSNOWIEC ul. Modrzejowska 23

Na sezon bieżący

Magazyn mój zaopatrzony jest w duży wybór nowości WIOSENNO - LETNICH.

BIELIZNA DAMSKA I MĘSKA pullowery jedwabne, bezrękawniki, krawaty, parasolki i trykotaże.

Niskie ceny zadziwią kupującego.

Niniejszem wyrażam ks. Andrzejowi Husznie w Dąbrowie Górniczej SERDECZNE PODZIĘKOWANIE, za cudowne wyleczenie mej córeczki z paraliżu w jednym dniu.

Apolonja Raźniczak
Ząbkowice.

ZDROWIE TO SKARB

Primeros PREZERWATYWY

antyseptycznie spreparowane to gwarancja zdrowia

Wystrzegajcie się naśladownictw !!

WAPNO

palone w bryłach 1-ma gatunku polecają do natychmiastowej dostawy po cenach konkurencyjnych.

CZELADZKIE WAPIENNIKI **„BRYNICA“**

Sosnowiec, 3-go Maja 5. — Telef. 1-59

DROBNE OGŁOSZENIA

Nauka i wychowanie

CHCESZ otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne im. profesora Sekułowicza, Warszawa, Zórawia 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, gramatyki polskiej, oraz ekonomji. Po ukończeniu egzamin. Żadajcie prospektów.

NA kurs

nauk pisania i liczenia

na maszynach oraz

stenografji

przyjmuje zapisy kandydatów, biuro „Windykator", Sosnowiec, 1-go Maja 14.

DO sprzedania furgon piekarski. Wschodnia 7.

Koncesjonowane kursy

pisania na maszynach czynne codziennie. Wpisy i informacje w księgarni „Polonja", Sosnowiec, Hale „Rozwoju".

POSADY i PRACE.

SZOFER - mechanik z praktyką, świadectwami i skończonym kursem wojskowym poszukuje posady od zaraz. Łaskawe zgłoszenia do administracji pod „Szofer - mechanik".

MAJSTER strycharski poszukuje pracy, wypalam cegłę w różny sposób, w piecach polnych drzewem, węglem i t. d., poszukuje grubszej roboty, to jest od 300 set. tysięcy, w razie obawy, próby robię swoim kosztem. Będzin, ulica Góra Zamkowa 16. Deman Wilhelm.

KTÓRY z panów wyrobi mi stałą posadę inkasenta, woźnego lub inną w tym rodzaju, dam 200 zł. Złożę kaucję lub wypożyczę 3000 zł. Zgłoszenia pisemne: administracja, pod „Inkasent".

DAM 250 zł. za wyrobienie mi posady w charakterze woźnego lub portjera. Wiadomość: „Expres" Będzin.

POTRZEBNE dwie dziewczyny, które już pracowały w ogrodzie od 2 — 3-ch lat za dobrem wynagrodzeniem. Grodziec, dwór, ogród.

POTRZEBNA inteligentna panienka z początkiem szycia i chłopiec na praktykę krawiecką. „Dom sportowy" Małachowskiego.

SAMODZIELNA, bardzo dobra krawcowa poszukiwana do częstego szycia w domu. Piłsudskiego 98. Gospodarz.

POTRZEBNY chłopiec na praktykę lub na dokończenie praktyki szewskiej. Ostrogórska 4. Kędzierski.

POTRZEBNA panienka do podawania z ukończeniem szkoły powszechnej. Sosnowiec, Warszawska 6. Kawiarnia.

POSZUKUJĘ dwuch zdolnych fryzjerów męskich (jednego znającego dobrą ondulację żelazkową). Wiadomość: Administracja „Expresu Zagłębia" w Kielcach ul. Kilińskiego 19.

POTRZEBNA panienka do nauki szycia, ul. Sobieskiego. Chatys, Nr. 8.

CHŁOPCA przyjmę do nauki lub podręczniaka, majster cechowy. Będzin, Zagórska 16.

POTRZEBNA służąca. Wiadomość: Będzin, Kołłątaja 33. Hampel M.

500 zł. i więcej zarobi każdy odwiedzając klijentelę. Zgłoszenia: „Expres" Będzin, sub. „Przyszłość"

LOKALE.

DO wynajęcia dwa pokoje z kuchnią. Sosnowiec, ul. Mazowiecka 7a.

POSZUKUJE urzędnik państwowy pokoju umeblowanego z osobnym wejściem w pobliżu starostwa. Wiadomość w filji „Expresu" Będzin.

DWA pokoje z kuchnią w śródmieściu Sosnowca potrzebne od zaraz lub od 1 czerwca. Zgłoszenia do Administracji „Expresu Zagłębia" w Sosnowcu pod „44".

PRZYJMĘ panów na mieszkanie. Sosnowiec, Wiejska 33 m. 13.

POSZUKUJE pokoju z utrzymaniem. Wiadomość: „Expres" Będzin.

NA mieszkanie przyjmę pana. Sosnowiec, Dziewicza 11, mieszkanie 10.

DO wynajęcia pojedyńcze mieszkanie Czeladź, Szpitalna 47. Jaworek.

DO wynajęcia dwa pokoje, kuchnia słoneczne, elektryczność, woda. Czeladź, Mysłowicka 9.

ODNAJMĘ inteligentnemu panu lub pani pokój umeblowany z wszelkiemi wygodami. Wiadomość Lwowski Sosnowiec, Kaliska 1.

ODSTĄPIĘ pokój przy rodzinie. Dwie minuty od przystanku tramwajowego. Żeromskiego. Wiadomość w „Administracji".

KATOWICE. W nowym domu do wynajęcia mieszkania dwu i trzy pokojowe. Zgłoszenia: Katowice Zabrska 16 u p. Depty.

POKÓJ umeblowany z telefonem przy rodzinie do wynajęcia. Wiadomość w administracji „Expresu".

Kupno i sprzedaż.

SPRZEDAM tanio wóz parokonny dobry, uprząż, Sosnowiec, Kaliska 19.

WAPNO palone budowlane - wysokoprocentowe oraz miał wapienny po cenach konkurencyjnych do nabycia w Zakładach Wapiennych firmy „Eltes" Sp. Firmowa w Będzinie, ul. Sielecka 17, tel. 5-95., dostawa w każdej ilości, własnemi końmi.

SKLEP do sprzedania w najlepszym punkcie miasta Kielc. Wiadomość w administracji „Expresu" Sosnowiec.

PIEC Wapienny Józefa Palusińskiego w Sosnowcu, ul. Bol. Prusa 8, poleca wapno w kawałkach znanej dobroci, jak również wapno gaszone z natychmiastową dostawą. Ceny konkurencyjne.

DWA mieszkania podwójne sprzedam tanio w Zawierciu, ul. Żabia przy kolejce H. Adamczyk.

OKAZYJNIE sprzedam łóżka, materace, kredens pokojowy. Sosnowiec, Feliksa Perla 19 m. 24. Oficyna.

Sklep

do sprzedania w najlepszym punkcie miasta Kielc. Wiadomość w administracji „Expresu" Sosnowiec.

SPRZEDAM nowy powóz i wóz. W miejscu. Piłsudskiego 29. Szewczyk.

DO sprzedania w Sosnowcu parcele ziemi, całością lub częściowo. Wiad. administr., „Expres".

DO sprzedania plac, cena od 33 złotych do 60 za pręt. Wiadomość: Dąbrowa Górnicza, Kolonja Dziewiąty. Sopczak.

DO sprzedania werenda drewniana 10 × 6 mtr. Sosnowiec, Mała 2, u gospodyni.

SPRZEDAM sklep z koncesją tytoniową, oraz pianino. Wiadomość Czeladź, Milowicka Nr. 21. H. Budnicki.

SPRZEDAM sklep spożywczy z urządzeniem, towarem, mieszkaniem, meblami, centrum blisko dworca, dobrze prosperujący, z powodu zajść rodzinnych tanio zł. 3.000. Spieszne oferty pod „Ge" Par. Bydgoszcz, Dworcowa 72.

DO sprzedania plac 37 i pół pręta. Zawiercie, Argentyna, ul. Zielona przy Kańskim. Wiadomość: Będzin, ul. Sielecka 41. Jan Czok.

TANIO sprzedam plac pod budowę, 107 prętów w Dąbrowie, ul. Konopnickiej. Wiadomość: Będzin, Gzichowska 9. Rutkowska.

SPRZEDAM maszynę bębenkową, szafki pod kubełka, gablotkę płaską. Sosnowiec, Marjacka 12. Puszczewicz.

MOTOCYKL do sprzedania okazyjnie, mało używany, jedno cylindrowy. Wiadomość: Dąbrowa - Górnicza, Szopena 10.

SPRZEDAM stragan z towarem. Wiadomość w Halach Rozwoju, Kwiecień.

SPRZEDAM rower męski w dobrym stanie. Sosnowiec Orla 16 m. 1.

MAGIEL ręczna z urządzeniem motorowem do sprzedania. Wiadomość Sosnowiec, Wiejska róg Sobieskiego owocarnia.

SPRZEDAM maszynę do szycia Singera tanio za 85 zł. Niwka ul. 1-go maja 27 Cebrat.

SPRZEDAM tanio wóz parokonny dobry, uprząż i sieczkarnię. Sosnowiec, Kaliska 19.

MAM wapno 8 letnie lasowane do sprzedania, po cenach niskich. Pogoń Będzińska 6.

SPRZEDAM dom nowy 4 ubikacje wolne, cena 6 tysięcy złotych, mogę sprzedać 2 ubikacje oddzielnie za 3 tysiące złotych. Dąbrowa, Wiejska 22. Kępa.

Skrzypce

mandoliny, gitary, mandole i futerały najtaniej w księgarni „Polonja", Sosnowiec, Hale „Rozwoju".

OKAZYJNIE króliki rasowe do sprzedania Wiadomość Piłsudskiego nr. 4 u dozorcy.

SPRZEDAM harmonję stoliczkową nową, 500 zł. Sosnowiec, Prezyd. Mościckiego, 14.

DO sprzedania rower w dobrym stanie. Sosnowiec Czeladzka 13a m. 5.

SPRZEDAM tanio nową maszynę pończoszniczą „Robus". Sosnowiec, Hale Rozwoju, Bar Katowicki.

SPRZEDAM lub zamienię gospodarstwo rolne, ziemia pszenna, 16 morgów i sad owocowy, wieś Bogdanów, powiat Miechów. Wiadomość: Sosnowiec, Szewska 10. Kokot.

SPRZEDAM tanio dobry rower. Sosnowiec, Małachowskiego 14. Informuje gospodarz.

SPRZEDAM 3 połówki pola koło „Julianu" Czeladź, Milowicka 39.

UŻYWANE meble w dobrym stanie sprzedam tanio. Będzin. Hotel „Bristol".

KONTUAR sprzedam tanio. Wiadomość: Sosnowiec, Piłsudskiego 25, nowy sklep.

DO SPRZEDANIA koń i wóz. Wiadomość: Sosnowiec, Dziewicza 14.

JEST do sprzedania dom o 5-ciu ubikacjach w Zawierciu, ul. Podleśna Nr. 6. Jan Porębski.

SPRZEDAM dom i 32 pręty placu. Cena przystępna. Sosnowiec, Ciepła 8. Gębski.

Książki

powieściowe około 840 egzemplarzy okazyjnie tanio sprzeda księgarnia „Polonja", Sosnowiec. Hale „Rozwoju".

MEBLE w dobrym stanie do sprzedania. Wiadomość: Będzin, Hotel Bristol.

HARMONJA stolikowa do sprzedania. Dąbrowa Górnicza Łukasińskiego 15. Stanisław Piątek.

SPRZEDAM plac 40 prętów przy drodze buczowej, za pręt 24 zł., kamień do budowy w miejscu. Zagórze, Kościelna 13.

OKAZYJNIE do sprzedania wózek dziecinny w dobrym stanie. Sosnowiec, Kaliska 10 m. 7 Łazerski.

DO sprzedania narybek od okarpia. Dąbrowa Górnicza Kolonja Krzemieniec 30. Szczypiński.

SPRZEDAM sklep z koncesją tytoniową, oraz pianino. Wiadomość: Czeeladź, Milowicka Nr. 21. H. Brudnicki.

SZPRYCĘ do kiełbas sprzedam tanio. Zakład spawalno mechaniczny Stanisław Grzęda, Sosnowiec, ul. Czysta 8.

Zgubione dokumenty.

EDWARDOWI Wąsowiczowi zginęła książeczka kasy chorych, wydana przez ambulatorjum Nr. 7.

WIŚNIEWSKI Józef zgubił żółty portfel w którym znajdowały się dokumenty i 18 zł. Łaskawy znalazca zechce zwrócić na posterunek p. p. w Siewierzu za wynagrodzeniem.

MICHALIK Stefan zgubił książkę kasy chorych, wydaną w Sosnowcu.

STANISŁAW Goławski zgubił książeczkę wojskową, wydaną przez P.K.U. Sosnowiec.

Matrymonjalne.

MATRYMONJALNE. Kawaler młody poszukuje, pannę, wdowę lub rozwódkę, któraby dopomogła materjalnie do ukończenia szkoły fachowej w zamian dam nazwisko i serce. Zgłoszenia piśmienne do „Expresu", Dąbrowa pod „Przystojny".

RÓŻNE.

JASNOWIDZ chiromanta z Kaukazu mówi każdemu imię, nazwisko, choroby bez pytania. Daje cenne porady. Przeszłość, przyszłość, teraźniejszość. Sosnowiec, ul. Krzywa Nr. 1. 2 piętro.

FABRYKA Waty Józefa Palusińskiego w Sosnowcu, ul. Bol. Prusa Nr. 8 (Środula) została po spaleniu już uruchomiona i poleca waty: na kołdry, dla krawców, tapicerów, kuśnierzy, jak również przyjmuje stare waty do gremplowania. Ceny konkurencyjne.

UWAGA! Posiadaczom obligacji (dolarówki, premjówki i budowlane) udziela wszelkich informacji bezpłatnie inspektor centrali kontroli losów Sobel, Sosnowiec, Targowa 9, w podwórzu pierwsza sień na prawo.

NIE martw się! Zosia: Czemu się martwisz Janino. Janina: Mam twarz zeszpeconą piegami i wągrami, czemu też niemam powodzenia. Zosia: Idź natychmiast do składu aptecznego Dancygiera, Będzin, Małachowskiego 34, gdzie dostaniesz najlepszy krem i płyn po cenach najniższych a otrzymasz pulchną i aksamitną cerę. Janina: Dziękuję ci — Już idę do składu Dancygiera, gdzie również można nabyć wszelkie artykuły apteczne, perfumeryjne, kosmetyczne i farby po cenach konkurencyjnych. „Erde".

REPERUJĘ maszyny do szycia i odnawiam. Sosnowiec Sielec, Barbary 20, K. Habryka.

POTRZEBA 10.000 zł. na I numer hipoteki. Wiadomość: administracja „Expresu".

PO cenach reklamowych szyję wykwintne suknie, eleganckie płaszcze podług najnowszych modeli. Dąbrowa, Krótka 3.

SZYNY budowlane normalne i wąskotorowe, tregry (do 4-ch metrów), drut kolczasty do ogrodzenia. drut do betonu, rury, węże gumowe, blachy oraz żelazo do użytku poleca tanio skład starego żelaza Welnera, Będzin, Modrzejowska 82.

BARGIEŁA zgubił czerwony grzbiet 5-cio złotowy marek kontrolnych firmy Singer Sewing Machine Company, Oddział Zawiercie. Łaskawy znalazca zechce zwrócić za wynagrodzeniem do firmy Singer, Oddział, Zawiercie, Marszałkowska.

Estetycznie, solidnie, tanio

oprawia książki pierwszorzędny Zakład Introligatorski Jana Dudy, Sosnowiec, ul. Dęblińska Nr. 5, telefon 7-13. Dla bibljotek publicznych specjalne ustępstwa.

Dla Zawiercia

i okolic rozpoczynamy dojazdowy kurs samochodowy 15 maja br. Kursy samochodowe w Sosnowcu, Warszawska 22, prowadzone pod technicznem kierownictwem wykładowcy szkół samochodowych inż. Froma. Zapisy w lokalu klubu młodzieży, Zawiercie, Piaskowa 4.

2 duże pokoje ze światłem elektrycznem i z ogrodem, woda w miejscu w Sosnowcu dam w procencie za wypożyczenie kilku tysięcy zl. Zgłoszenia pisemne do administracji „Expresu" pod „Okazja".

Ostrzeżenie.

Chcąc nabyć proszki od bólu głowy z „KOGUTKIEM" „Migreno - Nervosin" należy żądać takowych w oryginalnych opakowaniach Gąseckiego, znanych od lat trzydziestu. Przy zakupnie proszków z „Kogutkiem" „Migreno - Nervosin" zwracajcie uwagę na opakowanie i odrzucajcie uporczywie polecane proszki łudząco do naszych podobne. Oryginalne opakowania po 5 proszków — pudełko 75 groszy.

Osoby, dla których przyjmowanie proszku stanowi pewną trudność, mogą używać proszek „KOGUTEK" „MIGRENO - NERVOSIN", w formie tabletki. Opakowania po 20 tabletek w pudełku. Cena zł. 1.50 gr. Żądajcie tabletek „Kogutek - Migreno - Nervosin" w oryginalnem opakowaniu Gąseckiego.

POSZUKUJĘ wspólnika 2000 gotówki do składu dobrze prosperującego. Wiadomość w administracji.

Nawozy sztuczne

poleca skład apteczny A. D. Rosenbluma, Czeladź, Rynek. 13.

AMERYKAŃSKA wytwórnia chłodnic, błotników samochodowych uskutecznia reperację chłodnic. Specjalność prostowania karoserji i błotników. Wymiana starych chłodnic. Ceny niskie Sienkiewicza 1a. Sosnowiec.

Film

Polska Wytwórnia Filmowa przyjmuje do nakręcania filmu miłośników ekranu którym otwieramy pole do popisu. Zgłaszajcie kandydatury: Mysłowice, skrytka 9.

OSTRZEGAM lokatorów Kopernika 2, aby nie płacili lokatornego Noszczyńskiej, i wynajmowali od niej lokali, gdyż nie jest właścicielką. Sprawa w sądzie o lokatorne. Żelichowski.

KURSY SZOFERÓW MECHANIKÓW I WARSZTATY SAMOCHODOWE St. Konopki. Promyka 9. Zapisy na nowy kurs, codziennie. Nauka płatna ratami, **gwarantowana.** Praktyka jazdy wirażowa. Kursy posiadają Modele w przekroju różnych pojazdów Mechanicznych.

LICYTACJA. Towarzystwo Kopalń i Zakładów Hutniczych Sosnowieckich urządza w dniu 2 maja r. b., o godzinie 2 popołudniu, w zabudowaniach Folwarku „Gzichów" (Będzin), ulica Gzichowska, sprzedaż z licytacji najwięcej dającemu, za gotówkę, mebli, jak: szafy, stoły, komoda, otomana, lustro i t. p., oraz sprzętów gospodarczych: wozu roboczego, sieczkarni, siodła, wagi 5 kg. z talerzami i 95 okien inspektowych oszklonych.

ZAGINĄŁ pies ciemny wilczur wabi się „Obal" odprowadzić za wynagrodzeniem ul. Kupiecka 8, Zawiercie Wochtman.

Budki

do wózków dziecinnych pokrywa ceratą wymarszcza wnętrze. Tapicer, Sosnowiec, 1 Maja 14. Tomczyk.

DOBRY interes, przyszłość zapewniona! Okazyjnie odstąpię kawiarnię gastronomiczną z prawem wyszynku piwa, wina, miodów, sprzedaż wyrobów tytoniowych i różnych artykułów pierwszej potrzeby na wynos. Lokal składa się z pięciu ubikacji, sklep z dużą wystawą, dwa duże pokoje gościnne, bardzo ładnie urządzone, duża kuchnia i magazyn. Cena całego interesu zł. 8.000 z powodu pilnego wyjazdu. Może być i mieszkanie za zgodą gospodarza, interes w pełnym biegu. Wiadomość: Sosnowiec, 1-go Maja 14. Kawiarnia „Astorja".

ŁĄKA pomiędzy Środulą a Józefowem do wynajęcia pod paszę bydła. Zagórze, Wiejska 5. Trzewiczek.

PRZYGOTOWUJĘ do egzaminów średnich szkół, zawodowych. Wiadomość: „Expres Zagłębia". Będzin.

IDĄC do biura pisania próśb J. Bednarczyka w Dąbrowie obok magistratu (biały domek) zwróć uwagę na szyld, gdyż obok magistratu jest również inne biuro.

Wypożyczalnię

najnowszych książek posiada tylko księgarnia „Polonja". Sosnowiec, Hale „Rozwoju".

Wydawca: Helena Monsiorska. Druk „Expres Zagłębia" Sosnowiec, ul. Teatralna 1, tel. 4-94.